

NARODNI DNEVNIK

Neodvisen političen list.

Izhaja vsak dan popoldne.
Mesečna naročnina:

V Ljubljani in po pošti Din 16, inozemstvo Din 25.

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/I. — Telefon 213.
Upravišтво: Marijin trg 8. — Telefon 44.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.
Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.633.

V čem je bistvo?

Pod vtisom samo strankarskim interesom posvečenega časopisja nazira velika večina naše javnosti popolnoma napačno na razvoj notranje-političnih dogodkov.

»Liberalno« časopisje govori o nevarnostih, ki so nastale za narod in državo z nastopom nove »klerikalne« vlade. V zvezi s tem se na dolgo in na široko razpravlja o protustavnih činih nove vlade, pa čeprav ni podan niti predlog za pričetek debate o reviziji ustave. Silno mnogo se govori tudi o nevarnostih, ki groze našemu narodu in državnemu edinstvu, pa čeprav je bila ravno te dni končana abstinenca Hrvatov in so glasovali celo radičevci za vlado, kateri načeljuje centralist Davidović in v kateri ostro povdarja državni interes Voja Marinković.

Na drugi strani pa tudi časopisje vladnih strank ne zamudi nobene prilike, da ne bi naslikalo političnega položaja v kolikor mogoče strankarskih barvah. S pretiranim zanosom se govori in piše o zmagi nad »reakcionarnim« prejšnjim režimom in z neverjetno lahkomišelnostjo se obljublja zlati gradovi.

Treba povedati na ves glas, da ne gre danes niti za centralizem in niti za avtonomizem, da ni v nevarnosti niti državno edinstvo in niti plemenska suverenost, da niso še danes niti centralisti in niti avtonomisti upravičeni govoriti o svoji zmagi, ker gre danes samo za ustvaritev onega pomirjujočega ozračja, ki bo omogočilo debato o vseh teh vprašanjih.

Zakaj največja ovira konsolidaciji naših notranje-političnih razmer je ravno silovita razpaljenost, ki vlada med političnimi strankami. Vse se je v svojo nazore in težnje naravnost zagrizlo in postalo je nedostopno tudi za najbolj evidenten argument. Samo če pade čisto lahna beseda o event. napakah ustave, že so pokonci vsi centralisti in razburjeni klici o ogroženosti državnega edinstva zadone. In najkdo samo namigne o dobrotah centralizma, ki ima končno tudi svoje dobre strani, kakor vsaka stvar, in že je pokonci ves pisani tabor centralistov in avtonomistov.

V takem ozračju je vsaka pametna rešitev nemogoča, ker tudi sprejem najbolj evidentnega predloga se smatra za izdajo lastnega programa. Zato je prva dolžnost, da se strasti uničijo, da postanejo volivci za pametno besedo dostopni.

In to je tisti silni argument, vsled česar je apel na narod trenutno napačen. Volitve bi bile samo v korist onim, ki žive od razpaljenih strasti, volitve bi samo okrepile pozicijo demagogov. Ni samo po sebi demagogi v vrstah Radičevcev, pa tudi v vrstah onih skrajnih »državotvorcev«, ki z apelnim na patriotizem volivcev uganjajo nepatriotično strankarsko politiko.

Treba je do skrajnosti izločiti iz javnosti upliv partizanstva. To pa je izvršeno le z vzgledom od zgoraj. Zato je prva naloga vsake vlade, da je objektivna in da z naravnost pedantično taklančnostjo izvaja zakon in pridobi tako državni staro avtoriteto. Zato pa je naravno, da so tisti, ki že sedaj govorijo o bodočem masčevanju na zgrešeni poti in da jim zato ne gre izročati vlade.

Sila Radičev in njegovih tovarišev ni v njihovem programu, temveč v slabosti naše uprave in pa grehlih, ki jih je zagrešil Pribežević. Da je temu v resnici tako, dokazuje dejstvo, da je vstop v III. internacionalno bil za Radičev in njegovo stranko brez posledic. Gotovo pa je tudi to, da ne bi Radič nikdar dosegel svoje sedanje moči, če bi se z njim 1. 1918 in 1919 postopalo le malo bolj pametno.

Treba zato vzeti Radičev njegove glavne argumente in šele tedaj bo koristna z njim debata o narodnem in državnem edinstvu in o vseh drugih, danes še prezgodaj razgrnjenih vprašanjih. Že danes pa je treba skrbeti, da bo Radič o teh vprašanjih sploh hotel mirno govoriti in zato ne gre, da se proti njemu nastopa najostreje. S silo

Povratak kraljeve dvojice v Beograd

Beograd, 16. avgusta. Včeraj ob 4.30 popoldne sta se vrnila kralj in kraljica iz Bleda v Beograd. Na kolodvoru je pozdravil kraljevsko dvojico ministrski predsednik Davidović, vojni minister Hadžić in notranji minister Nastas Petrović in dvorsko oboje z dvornim maršalom gen. Damjanovićem na čelu. Kralj ni sinoči nikogar sprejel v

dvoru. Pričakujejo, da bosta danes sprejeta v avdienco Davidović, ki bo kralju referiral o situaciji, in Ninčić, ki bo prav tako izrazil mnenje radikalov o situaciji. Zvečer odpotuje kralj z predsednikom vlade Davidovićem v Oplenac in Topolo, kjer se bo udeležil parastosu za svojim očetom, pok. kraljem Petrom Velikim.

Vprašanje velikih županov.

Beograd, 16. avgusta. Politična situacija v Beogradu danes ni zabeležila nobenega važnega momenta. Vršijo se le konference vlade za sporazum med vladnimi grupami glede imenovanja velikih županov. Danes dopoldne bi moral biti Davidović sprejet pri kralju v avdienco, pa ni prišlo še do tistega časa do sporazuma glede namestitve velikih županov v Bosni. Zemljoradniki so zahtevali, da ne dobe Muslimani nobenega velikega župana. Muslimani so nato izjavili, da ni gotovo, ako oni ostanejo v vladi in jo še nadalje podpirajo. Tako so zemljoradniki morali popustiti in so dobili Muslimani dva velika župana v Bosni, enega v Travniku in enega v Banjaluki. Tri velike župane v Bosni dobe zemljoradniki. Vendar je še

to vprašanje odprto v toliko, ker zahtevajo demokrati in radičevci enega velikega župana. Radič namreč pravi, da ima v Bosni veliko število svojih pristašev. Ni pa še prišlo do sporazuma glede velikih županov na Hrvatskem. Radič zahteva na Hrvatskem vsa mesta zase, demokrati zahtevajo vsaj dva velika župana. Korošec pa zopet enega velikega župana.

Beograd, 16. avgusta. V zadevi namestitve velikih županov sta zjutraj dolgo konferirala Nastas Petrović in Davidović. Ako bo prišlo do sporazuma, bo Davidović popoldne odšel v avdienco h kralju, a prav tako bo Nastas Petrović popoldne predložil kralju ukaze o imenovanju velikih županov v podpis.

Radičevci ne vstopijo v vlado.

Podpirali jo bodo.

Beograd, 16. avgusta. Iz vladnih krogov doznajajo, da je Radič odbil ponudbo Davidovića, da vstopijo njegovi poslanci v vlado, ker smatra, da to ne bo v nobenem oziru spremenilo

današnje situacije, ker je stabilnost vlade, ki jo podpirajo radičevci, zagotovljena. Politični krogi splošno smatrajo, da Davidović ne bo uspel, da uvede radičevce v vlado.

VLADA IN BEOGRAJSKA OBČINA.

Beograd, 16. avgusta. Ukazni komitet ministrov je včeraj nadaljeval svoje delo v predsedništvu vlade. Na seji so razpravljali o vprašanju velikih županov. Veliki župan beogradskega okruha bo g. Laza Atanasković, advokat v Beogradu, ki bo vršil začasno tudi dolžnost šefa oddelka za Bačko, Banat in Baranjo v notranjem ministertvu. Za velikega župana v Banjaluki bo postavljen g. Niko Manojlović.

Beograd, 16. avgusta. V političnih krogih se širijo vesti, da današnja vlada pod pritiskom centralnega odbora demokratske stranke pripravlja na beogradskega mestno občino udar in sicer radi tega, ker je beogradska občina v rokah radikalov. Razlog temu bi bilo nezakonito delo uprave. Postavljen bi bil občinski komisar. Radikali izjavljajo preko »Samouprave«, »Vremena« in »Srbskega bona«, naj bo vlada, ako to stori pripravljena na krvave žrtve. Radikali so bili dosedaj v opoziciji mirni in lojalni, sedaj pa utegne vlada spoznati, kako so radikalni, ker se more pripetiti, da bo vlada padla brez parlamenta.

SESTANEK

JOVANOVIĆ - DAVIDOVIĆ.

Beograd, 16. avgusta. Zjutraj je predsednik skupščine Ljuba Jovanović posetil Davidovića. Govorila sta o bodočem sestanku skupščine. Jovanović bo zvečer skupno s kraljem in Davidovićem odpotoval v Topolo.

se tu ničesar ne da opraviti, temveč edino se prijeteljsko besedo.

Omenili bi še en moment. Da se priprosti ljudje še danes navdušujejo za Avstrijo, temu gotovo ni vzrok noben političen prevdarek, temveč priprsta konstatacija, da se je tedaj pod Avstrijo živelo bolje. Ustvariti zato boljše življenske pogoje in na mah je premagana vsa separatistična teza in razvoj naše države je zagotovljen.

Popustiti vsem sedanjim avtonomistom in federalistom v njih upravičenih zahtevah, varovati pa pri tem za enkrat le interese državnega edinstva, nastopiti proti vsem skrajnostim ter ustvariti atmosfero pomirjenja je zato teza pravih državljanov.

In da bo ta teza zmagala je gotovo in zato nam jamči tudi ime Jovanovića.

SEJA EKONOMSKO - FINANČNEGA KOMITEJA.

Beograd, 16. avgusta. Sinoči se je vršila seja ekonomsko finančnega komiteja, na kateri so razpravljali o carinskih tarif. Finančni minister je demantiral vest, da obstoji med njim in trgovskim ministrom nesporazum. Dalje je vlada sinoči odobrila nekaj likvidacij.

DAVIDOVIĆ PRI KRALJU.

Beograd, 16. avgusta. Tekom današnjega dne bo predsednik vlade Ljuba Davidović sprejet pri kralju v avdienci, zvečer pa odpotuje skupno s kraljem v Aplenac in Topolo. Za poudarek ob 10. dop. je sklicana seja ministrskega sveta, na kateri bo poročal Davidović ministrom o avdienci in razgovoru s kraljem.

URADNIKI PRI DAVIDOVIĆU.

Beograd, 16. avgusta. Včeraj so posetili Davidovića zastopniki uradniškega združenja v Beogradu in mu predali pismo predstavko o podizanju uradniškega stanu. Dalje so predstavniki združenja prosili Davidovića, naj ukrene kaj potrebnega za izboljšanje uradniškega stanja. Davidović je predstavnikom obljubil svojo podporo.

DAVIDOVIĆEVE URGENCE.

Beograd, 16. avgusta. Vladni krogi trdijo, da je včeraj Davidović vložil pri vojnem ministru Hadžiću akt, v katerem zahteva, da podvzame vojni minister vse potrebne mere, da se ne enkrat konča opančevska afera. Prav tako je tudi pravosodnemu ministru predložil Davidović akt, naj se čim prej zaključi sodnijska preiskava v znani odeski zadevi.

»SAMOUPRAVA« V VLADI.

Beograd, 16. avgusta. V članku »Težke pogoje« navaja današnja »Samouprava« nekega francoskega pisatelja, ki je dejal, da so politične pogoje težje od zločina. Tu je govor o Davidoviću, ki s svojo glupostjo in s političnimi pogreškami napravila narodne zločine, ker z oživljanjem HRSS obenem oživlja hrvatsko vprašanje in napravila v državi težak položaj. Zato je Davidović sam odgovoren.

NAŠA DELEGACIJA ODPOTOVALA V BERN.

Beograd, 16. avgusta. Sinoči je odpotovala naša parlamentarna delegacija na konferenco v Bern.

Velik uspeh sokolskega zleta v Zagrebu.

Zagreb, 16. avgusta. Nad 12.000 sokolskih gostov je prispelo te dni v Zagreb, da se udeleže sokolskega zleta. Sokolske telovadne vrste so neumorno vežbale, da se dostojno pripravijo na nastop na telovadišču, kjer je prostora za 2000 telovadcev. Kraljev zastopnik general Srečković je posetil telovadišče v spremstvu staroste zagrebske sokolske župe dr. Gavrančiča ter staroste JSS Gangla. Občinstvo je navdušeno vzklikalo kralju ob prihodu njegovega zastopnika. General Srečković je zasedel kraljevo ložo in povabil k sebi starosto Gangla, zastopnika ČOS Dvofaka, starosto poljskega Sokola Zamojkega in starosto ruske sokolske zveze dr. Verguna. Javni telovadbi je prisostvovalo nad 15.000 gledalcev. Med drugimi je nastopila tudi deca, ki je za svoja ljubka izvajanja prostih vaj

žela obilo priznanja. Nastopili so tudi češki Sokoli in vojaška godbená šola iz Vršca. Vojaki v popolni bojni opremljeni izvajali Jehličkove vaje. Mornarji iz Djenovića so vzbujali prav tako mnogo pozornosti. Vseh vojakov je nastopilo 1800. Tudi nastop Sokolic je bil krasen.

V Narodnem gledališču je bila zvečer prirejena slavnostna akademija, kjer so nastopili naši in Čehi. Ob tej priliki so se češke Sokolice izkazale kot prvovrstne telovadkinje. Olimpijska vrsta bo nastopila v nedeljo. Zanimivo je, da je zagrebski separatistični Sokol napovedal svojo prireditev ob istem času, kakor Savezni Sokol. Teh prireditev so se udeležili samo domačini in se ni prireditev posebno obnesla. Do incidentov ni prišlo nobenih kljub temu, da je blokaško časopisje na vso moč hujskalo.

Teror na Bolgarskem.

Pobiljanje Stambolinskijevih sorodnikov.

Beograd, 16. avgusta. Kakor poročajo iz Sofije sta bila iz Tatar Pazarlika privedena v Čustendil dva mladeniča, ki sta obtožena, da sta člana rodbine Satmobilskega. Mladeniča sta

bila hitro prepeljana v Safardat in tam ustreljena. V okolici Sofije je bilo prav tako ubitih nekoliko glavnih voditeljev zemljoradnikov.

Nemčija popušča.

London, 16. avg. Včeraj so se vršili med nemško delegacijo in angleškimi ter ameriškimi delegati ponovno sestanki. Nemški delegati so obvestili zaveznike o odgovoru, ki so ga prejeli iz Berlina. Končno so odšli nemški delegati v sedež francoske delegacije na pogajanja s Herriotom. Po informacijah iz nemških krogov, bi bili Nemci pripravljeni pod gotovimi pogoji sprejeti francoske pogoje za vojaško izpraznitev Poruhirja in sicer bi se morala francoska obliuba o izpraznitvi Poruhirja protokolitirati v končnem zapisniku Londonske konference.

London, 16. avgusta. Odgovor predsednika nemške republike Eberta na brzojavno vprašanje dr. Marxa se drži v tajnosti. Zatrjuje se pa, da je Ebert odgovoril, da je treba na vsak način sporazumeti se s Francijo. Na Nemčijo je najisilnejše učinkovalo dejstvo, da je svet štirinajstotice soglasno odobrila francosko stališče.

V BRAZILIJ ZOPET IZBRUHNILA REVOLUCIJA.

Pariz, 16. avgusta. New York Harald poroča iz New Yorka, da je v Braziliji vnovič izbruhnila revolucija. Država Amaponas je popolnoma blokirana, tako n. pr. se trgovci niso mogli podati v mesto Mancos! Neka paroplovna družba sporoča, da je tudi plovlba po Amaconki prepovedana. Generalni brazilski konzul v New Yorku trdi, da še nima nobene vesti o novi revoluciji.

PONAREJENI DOLARJI.

Beograd, 16. avgusta. Ameriško poslanstvo je dobilo obvestilo, da se nahajajo v prometu falzificirani 5 in 10 dolarski bankovci, ki se razlikujejo od pravih bankovcev po zelo slabi izdelavi.

ZAROTA PROTI ATANASOVU IN OBOVU.

Beograd, 16. avgusta. Po vesteh iz Sofije je makedonski komitet poslal v Jugoslavijo 2 svoja člana Popa Janeva in Mihajla Kršeta, da ubijeta bivša ministra Atanasova in Obova. Kakor mislijo, bosta omenjena člana makedonske organizacije skušala priti preko Madžarske v Jugoslavijo.

ALBANSKI SE BRANJO ODDATI OROŽJE.

Beograd, 16. avgusta. Po vesteh iz Albanije je albanska vlada dobila uradno poročilo o smrti Azam Bejte. V plemenu Šljaku in Temala vlada velika razburjenost radi razorožitve. V skadarski Malesiji nočejo glavari oddati orožja.

Rumunija se oborožuje.

Beograd, 16. avgusta. Po vesteh iz Bukarešte je rumunska vlada odobrila vsoto 1 milijarde 160 milijonov lejev za oborožitev vojske. Celokupna svota za oborožitev vojske je predvidena v budžetu 4 milijarde lejev.

PONESREČEN ATENTAT NA EKSPRESNI VLAK.

Milan, 16. avgusta. Na ekspresni vlak Milan-Bordeaux je bil pripravljen atentat, ki se je pa k sreči izjalovil. Takoj, ko se je vlak odpeljal iz postaje Vinnars je francosko železniško oboje zapazilo, da so bili vijaki, s katerimi so pritrjene tračnice, odstranjeni. Slučajno je vozil vlak na onem mestu zelo počasi in se tako izognil nesreči.

TRUPLO MATTEOTTIJA SE NI NAJDENO.

Rim, 16. avgusta. Listi prinašajo podrobnosti, kako se je našel jopič umorjenega poslanca Matteottija. Jopič je našel neki cestni čuvaj v cestnem žlebu, 18 km od Rima. Splošno prevladuje mnenje, da so zločinci nalašč postavili tja jopič, samo da bi izvalili policijo na kriva pota. V zadnjem času se širijo vesti, da so zločinci vrgli Matteottija v Tiberio.

INTERVENCIJA DOBROVOLJCEV.

Beograd, 16. avgusta. Včeraj je delegacija dobrovoljcev intervenirala pri agrarnem ministru in pri predsedniku vlade glede zakupa zemlje.

SPOPAD KMETOV IN KOMITOV.

Beograd, 16. avgusta. Iz Štipa javljajo, da je 300 seljakov napadlo bolgarsko komitsko četo. V boju so bili ubiti trije komiti in štirje seljaki. Sedem komitov je ujetih.

DEMONSTRACIJE STAVKUJOČIH DELAVCEV.

Leover, 16. avgusta. Stavka pristaniških delavcev se nadaljuje. Oddelek stavkujočih je skušal napasti iz zasede ladjo »France«. Popoldne se je vnel na nekem parniku v pristanišču ogenj, ki so ga pogasili še le po treh urah. Zvečer so priredili stavkujoči delavci velike demonstracije po mestu in prepevali mednarodne himne.

Borzna poročila.

Zagreb, 16. avgusta. V prostem prometu: London 368.50, New York 81. Pariz 458, Praga 241.25, Curih 15.37, Dunaj 11.45, Trst 365.

Curih, 16. avgusta. Zaključne: Beograd 6.55, London 24.08, New York 528.50, Pariz 30.15, Praga 15.80, Dunaj 74.75, Trst 24.

Tržaška borza danes ni poslovala.

Problem gospodarskega parlamenta

Načrti za oživitvornost »privrednega sveta«, obljubljenega od ustave, so skoraj gotovi in pričakovati je, da gospodarski krogi ne bodo štedili z vzpodbujanjem in iniciativami, dokler se njih toli opetovana zahteva po organiziranem sodelovanju z zakonodajo ob ugodni parlamentarni situaciji ne uresniči. V interesu čim pravilnejše rešitve tega vprašanja in dolžnost časopisja kot organa javnega mnenja je, da skuša to novo misel potopiti v javne diskusije osvetliti, od kolikor mogoče mnogih strani. Iz tega razloga, poleg tega pa tudi zato, ker je vprašanje gospodarskih svetov le del celotnega kompleksa vprašanj o stanovsko-poklicni reformi vsega parlamentarizma, ne bo odvisno, ako obravnavamo idejo gospodarskega parlamenta v splošnem. Vse kaže, da imajo gospodarski sveti bodočnost za sebe in da utesene njih razvoj v marsičem preustrojitvi organizacij parlamentarizma. Njih pomen, njih bistvo in njihova vloga niso dani razmere zahteva torej, da pričnemo ab ovo ter si v kratkih potezih obnovimo sliko o sistemu načel, izraženih v sedanjih vladnih oblikah. Organizirani nedostaki teh oblik, njih praktične posledice nam bodo olajšali razumevanje vzrokov, zakaj je moralo nastati reformno gibanje in kakšni so njegovi cilji. Samo ob sebi se razume, da v časnikarskem članku ne moremo podati več nego ogrodje vsega idejnega materiala in le nekako skenografsko s par besedami naznačiti glavne točke v splošnem še nejasnih, neopredeljenih teoretičnih načrtov. Radi tega ne moremo niti omeniti mnogo interesantnih problemov in konkretnosti, ki so stvarjajo v zvezi.

Parlamentarna vladavina, kateri je svetovna vojna pripomogla k definitivni zmagi na evropski celini, stoji na dveh glavnih načelih. Prvo načelo je liberalna ideja o treh oblastih (zakonodajni, upravnih in sodni), drugo je ideja demokracije, ki obstoji sama iz dveh prvin, namreč iz staroveške ideje narodove suverenosti (vrhovne oblasti) ter srednjeveške-fevdne reprezentativne (zastopniške) misli. Demokracija misli (ki je prešla v plodono svoje življenje iz sedaj znanstveno že davno nerabnih teorij o prirodnem pravu), pravi, da so vsi ljudje po naravi enaki, dobri, enakopravni, da imajo neke pravice, katerim se ne smejo in ne morejo odreči in se jim odreči. Zato je vsak posameznik sam sebi vladar, vladar nad ljudstvom pa, ki se pojmuje priprosto kot aritmetična vsota posameznikov in ne kot narodno in zemljepisno zapokrožen sistem socialnih edinic, zopet le ljudstvo samo.

Ker je tehnično nemogoče, da bi ljudstvo kot homogena masa v praksi moglo vladati samo sebe, izvršuje to svojo samovlado po voljenih zastopnikih, ki pa ne zastopajo le onih, od katerih so voljeni, ne posameznih pokrajin ali slojev, temveč vsaki zastopnik zastopa ves narod v nedeljeni celoti; zastopniki torej niso polnomočniki v civilnem, zemljepisnem, ne smejo sprejemati specialnega, imperativnega mandata; temveč so v imenu naroda suverena izvrševalci narodove volje, njeni organi in jo izražajo v zakonih.

Vprašanje, kaj je smatrati za narodo

dostanke, ki se kažejo predvsem v kvantnih vplivih na gospodarsko življenje.

Eden največjih očitkov je oni o zakonodajni vsemočnosti, o presplošnem poseganju v posle upravne in deloma tudi sodne oblasti. V tem oziru so napravili izvirno napako že ustvaritelji francoske ustave, ki je na evropski celini služila kot vzor vsem poznejšim; oni so namreč absolutistično moč prejšnjih krajev prenesli mehanično na demokracijo zakonodajne oblasti in so pozabili poskrbeti za potrebne protiuteži, kakor so jih vstvarili Amerikanci s svojim od zakonodaje neodvisnim prezidentom, kateremu so izročili pravico do dalekosežne iniciative in z ustavnimi določilom, po katerem so sodišča upravičena preskušati zbornične zakone in jih proglasiti za neveljavne, ako kršijo ustavno zajamčene posameznikove pravice in svoboščine. Posledica legislativne prepotence pri nas se kaže v pravni nesigurnosti, v protekciji in korupciji, s čimer se krši svobodno in enakopravno vršenje gospodarskih poslov.

Drugi očitek velja dejstvu, da za tako veleintelektualen in delikaten posel, kakor je zakonodajno delo, ustavnorazen formalne grobosti ni predpisana nobena duševna kvalifikacija. Izbor poslancev prepušča država popolnoma samovolji političnih strank, ki se morajo pri izboru svojih kandidatov ozirati veliko bolj na druge nego na intelektualne njihove kakovosti. Vseled tega pretežna večina zakonodajnih zborov ne obvlada zakonodajnega procesa ne formalno-pravno in ne materialnotehnično; tako da je primorana, zatekati se v vsem h komisijam, te pa se morajo zatekati radi priprave materiala in podrobnih izdelave načrtov k birokraciji, t. j. k politično neodgovornemu činitelju. Vlada pa razpolaga z birokracijo, koncentrirano in absorbira v sebi vso moč, tako da zbornica fungira le še kot registracijski stroj in nima ne časa, ne volje, ne sposobnosti s stvarno kritiko in zvesto svoje pismileke, kar povzroča v takšnem postopanju predvsem narodovo voljo, je dejstvo, da zastavijo v tej polibirokratični temi, v kateri dozorevajo zakonski načrti, mogočni posamezniki in močne gospodarske skupine z vsem svojim vplivom, da na škodo drugih dosežejo za sebe zakonsko utrjene privilegije in udobnosti ter tako zopet kršijo splošno gospodarsko svobodo. Z drugimi besedami povedano, zakonodajna oblast leze pod vplivom razmer v odvisnost od zasebnih interesov in od uprave, ki bi imela njene zakone samo izvajati. Ako je birokracija strokovno priprajena in v skladu z gnetenega položaja tujim vplivom manj dostopna, se kvarne posledice ne kažejo tako očito, vse drugače pa je tam, kjer osrednji uradniški aparat teji svoji ekstra-nalogi ni dorašel niti tehnično in v skladu z gnetenimi razmeri ne more imeti potrebne moralne odporne sile. Tedaj se pojavljajo zakoni, ki ne kršijo samo ustavnih načel, temveč vnašajo v večini brezsmiselni, nepredurni določbami nered v redni potek gospodarskega dogajanja. To so potem zakoni, ki povzročajo celo trakujo na daljnjih zakonov o izpremembah in dopolnitvah v zakonu o izpremembah in dopolnitvah v zakonu o

(Dalje prihodnjič.)

Tržaško pismo.

V Trstu, 15. avgusta 1924.

Oba poslanca naših tukajšnjih bratov se nahajata sedaj v Rimu, kjer podvzemata skupno z obema poslancema nemške narodne manjšine akcijo, da bi se znani hakatični odlok o omejitvi nepremične lastnine v novih pokrajinah Italije preklical oziroma ublažil. Slovanski in nemški poslanci so posredovali v tej zadevi pri ministru za notranje stvari Federzoniju, pri pravosodnem ministru Ovigliu in pri državnem podtajniku za vojno Clericiju. Tukajšnja »Edinost« poroča, da so bili slovanski in nemški poslanci tudi pri načrtnem ministru Casatiju, kar bi pomenilo, da ne gre samo za akcijo proti hakatičnim poplhom rimske vlade, temveč za splošno akcijo, ki naj rimsko vlado prisili, da vzame nevzdržni položaj slovanske in nemške manjšine v Italiji pomnožno v pretes ter razne morilne zakone, ki so bili izdani proti omejenim manjšinam, vsaj v toliko popravni, da bi mogli Slovani in Nemci vsaj napol svobodno dihati — vsaj dihati!

Take akcije morejo biti uspešne le pod pogojem, da se podvzemajo sporazumno in po enotnem načrtu ob popolni in odkritosrčni medsebojni podpori med Slovani in Nemci. Vsek prenašljivi korak, vsaka osamljena akcija, ki jo napravi kak poslanec na svojo roko in brez ozira na skupni načrt, mora stvati narodnih manjšin v Italiji le škoditi. Potreben je sporazumen nastop Nemcev in Slovanov tudi zato, da zadobi celotno vprašanje več ko slovanski ali nemški značaj, namreč značaj splošnega manjšinskega vprašanja. Do te enotnosti pa se more zopet priti le na ta način, ako vsi zastopniki toliko Slovanov kolikor Nemcev tudi med seboj sporazumno postopajo. Med Nemci je bilo to tudi doseženo, dočim na slovanski strani tega ni bilo.

Po uvedbi Gentilejeve šolske reforme je bil novi zakon o razširitvi našega ljudstva najtežji udarec, ki se je sploh mogel pričakovati. Ni naravnost tega, nego da stopijo vse tukajšnje politične organizacije tako med seboj v dogovor, kaj storiti. Namesto tega smo doživeli, da je politično društvo »Edinost« v Gorici naložilo svojemu poslancu dr. Besednjaku, naj vloži na svojo roko interpelacijo zaradi novega zakona. Da je ta samostojni nastop dr. Besednjaka moral napraviti čuden vtis ne samo na tukajšnje slovansko javnost, temveč tudi na Nemce, ki so — kar je povsem logično — takoj mislili na skupno akcijo s Slovani, je pač samo ob sebi razumljivo.

Skrajno prenašljivi je, če hoče v takrten vprašanju, ki se tiče stotisočev slovanskih in nemških kmetijskih gospodarjev, posredovati samo en poslanec, predno se je dogovoril z drugimi izvoljenimi zastopniki prizadetega ljudstva.

Kar se tiče akcije slovanskih in nemških poslancev kot takšne, se da predvideti, da bo imelo to posredovanje gotov uspeh. Kakor smo mogli zvedeti, so nekateri ministri priznali, da je vlada šla z novim zakonom vendar malo predač. Upati je torej, da bo rimska vlada odlok o omejitvi nepremične lastnine ali sploh preklicala ali pa ga z izvršilnim pravilnikom v toliko ublažila, da bodo njega najhuje do-

ločbe faktično odpravljene. Uspeh je verjeten tudi vsled tega, ker so začeli izražati svoje nezadovoljstvo nad nezgodnimi omejitvami tudi italijanski listi (»Piccolo della Sera« od 14. t. m.). Séveda je omejen njihov protest le na opozorjanje na škodo, ki jo bodo trpeli Italijani. Če bi šlo samo za Slovane, bi ga »Piccolo« popolnoma odobraval, kar priznava, da je treba Slovane nadzorovati. Torej znana stara pesem, ki pa bo kljub temu in proti volji »Piccolovega« pevca vendar le nekaj zalegla.

Ze zadnjič sem vam poročal o izjavi bivšega poslanca Šteka o »neizbežni asimilaciji« tukajšnjih Slovanov, s katero izjavo je podkrepil v milanski »Seri« tržaški republikanec Scocchi svoje dokazovanje, da so tukajšnji naši bratje obojeni na skorajšnje narodovne smrt. Namesto zanikanja, ki so ga pričakovali vsi, ki niso mogli verjeti, da je dal g. Štek laškemu nasprotniku tako ostro protislovansko orožje, je prišla polemika med tukajšnji »Edinost« in »Gorisko Stražo«. Ta poslednji list ne zanika ničesar, pač pa napada »Edinost«, češ zakaj je posnela Scocchijev članek. Goriski list brani zelo slabo in skrajno nerodno g. Šteka, zakaj slične obtožbe ne da dajo oprati z navedenimi častnikskimi polemikami, temveč se s tem doseže ravno nasprotni učinek. Slučaj je tak, da zahteva od bivšega poslanca Šteka formalno zanikanje.

Tukajšnji laški tisk, predvsem tržaški »Piccolo« je začel hudo goniti proti slovanskim društvom. Načrteži zahtevajo, da se morajo vse kulturne prireditve primorskih Slovanov sploh prepuščati. Gospodom, ki ukazujejo pri tržaškem »Piccolu«, je zares greben menda vsled tega, ker se je proment v tržaškem pristaniku povzpeli v zadnjih šestih mesecih na višino, na kateri je bil pred vojno. Gospodje pa pozabljajo, da pri spleva v veliki meri k trgovski veličini Trsta ravno jugoslovansko zaladje. Kot najnovejše nasilje nad slovanskimi kulturnimi organizacijami naj navedem prepoved socialnega tečaja, ki ga je hotelo prirediti združenje tukajšnjih klerikalnih dijakov »Dilaška zveza«. Ni dvoma, da bodo sledila še druga nasilja, ker je razvoj društvenega delovanja naših primorskih bratov tukajšnjim šovinistom pravi trn v peti!

V notranji Italiji, politiki ni nikake posebne novosti. Ločitev med fašizmom in opozicijo je še vedno popolna in ni znaka, ki bi napovedoval možnost sprave. Kot kromist pa moram omeniti ustanovitev nove klerikalne stranke pod imenom »Centro nazionale italiano«. To bo organizacija bivših članov italijanske poplarske stranke, ki so vsled nezadovoljstva s politiko Don Sturza izstopili ter se izjavili za brezpartijsko sodelovanje z Mussolinijevim vladom. Njih glasilo je »Corriere d'Italia«, ki je bilo prej tudi poplarsko glasilo. Kakor se vidi, bo to nova klerikalna stranka, katere politika bo — politika sredine in ravnotežja, kakor jo je imela prej poplarska stranka, dokler ni po umoru posl. Matteottija prešla v najodločnejšo opozicijo. V novi stranki se bodo torej zbirali vsi tisti katoličani, ki nočejo iti z Don Sturzom in poplarsko stranko.

A. Z.

Žrtve strele v Italiji ob zadnjem neurju.

Kakor smo poročali v včerajšnjih telegrameh, so bile te dni tudi v Italiji hude nevihte. Dočim pa je pri nas zahtevala samo voda svoje človeške žrtve, jih je zahtevala v Italiji tudi strela. Pri slučajev.

V Scivellanu v Apeninih je udarila strela v streho kmetijske hiše. Šla je skozi podstrešje, ki je bilo polno žita, v spodaj se nahajajočo izbo, v kateri so bili v onem trenutku kmetica in njena dva brata. Strela je vžgala kmetico obleko in vrgla brata na tla, istočasno se je udrl strop in ruševine in žito je trolico pokopalo. Strela je skočila nato na dvorišče ter ubila 165 kg težkega koštrana.

V Genovi je udarila strela v kuhinjo stanovanja v petem nadstropju. Šla je krog in krog kuhinje, nato je skočila v sobo, kjer je ležala bolna ženska in je sežgala ženski rjuhe, nakar je izginila po istem potu, po katerem je prišla.

V Brindisi je ubila strela sredi ceste nekega voznika na vozu.

Podoben slučajev vedo italijanski časopisi še več poročati.

Vedno zadnje novosti

SAMO

GRICAR & MEJAC,
Šelenburgova ulica 3.

O B L E K E N A

O B R O K E

MESTNI TRG 5

O. B E R N A T O V I Č

Leopold Smalec.

V carstvu lakote.

(Konec.)

Prvi odmevi iz Evrope.

Vsakdo je bil vsaj z mislijo, če že ne z dejanjem udeležen pri velikih zborih evropskih narodov vprid gladojučim in redko kdo ni z zadovoljenjem čital o darovih posameznih držav, organizacij in privatnikov v prid umirajočim milijonom. Delovanje Arah je splošno znano in kjer in ne Nansenov dozdaj še ni bilo popularno, je gotovo postalo za časa lakote.

Da pa se znajdemo v vrvežu nujnih stikov in spopadov nasprotujočih si interesov in da bomo razumeli nadaljni razvoj odsojave Rusije k Evropi in Evrope k Rusiji, ne bo odveč, če omenim prve vesti o odzivu Evrope in reakcijo nanje v Moskvi, čeprav je bilo že prvo minuto jasno, da ta način obveščanja ne bo držal in da se bodo merodajni organi spričo ogromne katastrofe zavredili svoje odgovornosti pred potomstvom, če jim je že bilo mogoče ometati sodobnike.

Ce se mimogrede spomnimo, da je bil pred dobrih pet letom šele izgnan s Krima kot zakonita oblast priznani baron Wrangel in da se je pravzaprav ravno kar končala rusko - poljska vojna in z njo očitno vojno stanje med Rusijo in Evropo, pa brez formalnega miru, pa bomo razumeli to napetost, s katero so znagovalci zasledovali dogodke v Rusiji.

Evropa je sicer takoj ponudila pomoč, pa vendar v tako dvomljivi obliki, da ji Rusija upravičeno ni zapala. Ona je smatrala za potrebno, da se sestavi anketa komisija, ki naj obišče Povolžje in prouči položaj. Sovjetska vlada je dovolila petih listov a priori odklanjala, ker bi se komisija morala zamuditi ves mesec, predno bi bila gotova. Glad so pričakovali tudi v Evropi in sovetjsko priznanje je bilo precej grenko. Potreba je bila takojšnja pomoč, ker prepozna bi ne bila več pomoč. S tem se je strinjala tudi apolitična, pa tudi antisovjetska inteli-

genca, ki je črna leta preživela z narodom in poznala položaj. Zato je odobravalta odločitve, ker ni hotela novih avantur. V tej komisiji je vlada videla le slab ogleduhov ali pa organizatorjev upora, ki naj pride do njenega zloma brez vojne in velikih stroškov v tako pripravljen moment. Da je ta njena bolazen upravičena, ji je dokazala tudi druga evropska formacija »Komitet pomoči gladojučim v Rusiji«, predsednikom katerega je bil imenovan Noulence.

Noulence je bil za časa vojne v francoski vojni misli v Petrogradu in ga je okubroski prevrat našel v Rusiji. Začel je takoj aktivno posežati v notranjo borbo in je pri svojem umikanju na jug organiziral vstajo v Jekaterinoslavu, od koder se je pa še o pravem času previdno umaknil in razrušeno in upeljeno mesto prepustil svoj usodi. Jekaterinoslavski upor je znamenit s svojo upornostjo in z veljkanskimi človeškimi in materialnimi žrtvami. Noulence je bil vedno aktiven v notranji borbi Rusije, osebo je bil pri svojih podjetjih samostojno predviden, pri narodu je zapustil precej slabe spominje in zdaj naj bi bil organiziral pomoč Rusiji!

Noulence, to je zastaval je kratko in divje zakrilal Trockij iz Odeše na vso Rusijo. Noulence, to je zastava, pod katero hoče zapadna buržnazija izrabiti svojega novega zaveznika — naš gladi!

Z imenovanjem Noulence-a je bila ta namera tako očitna in očividna in tako neprimerna momentu, da je glasu Trockega pridržala brez izjeme inteligenca, četudi je videla v istem Trockem alfo in omega vseh nesreč v Rusiji. Preveč v mučenem spominu je ostal dmeč se Jekaterinoslav, ki ga ni dosegel niti »mnogostradani« Kijev.

Med tem časom velikega stikanja in tipanja Evrope po Rusiji in Rusije po Evropi pa je že Nansen razknil svoje delovanje — brez fraz in brez anketnih komisij, delovito vestno in vzorno, ne oziraje se ne na desno, ne na levo, videč pred seboj le milijone trepečega ljudstva. In Nansen je sam iskal pomoči in to v prvi vrsti pri Zvezi narodov, kjer je poročal o položaju uničujoče.

S tem referatom je povzročil prelom v pojmovanju ruskih razmer in je pristil javno mnenje in državniče vsaj k rezerviranosti, če že ne k pomoči.

Njegov referat pa je še neprebavljen in svez izzval najgorostnejšo izjavo Spalajkoviča, da raje vidi, da pogine 10 milijonov ljudi, ko pa da bi dopustil pomoč sovjetski vladi.

Ta njegova izjava je bila najskrenejši odziv ofitne Evrope, najneposrednejši in najpravičnejši izraz odnosa in te tedajni Rusiji. To izjavo pa je Evropa urazumela šele potem, ko je že izvenela. In Evropa samo je postalo sram. Ta izjava pomeni višek, pa tudi konec direktnih mahinacij proti gladojučim in nemaskiranih spekulacij na račun umirajočih milijonov.

Izjava Spalajkoviča je zgodovinska in je napravila v Rusiji mučen vtis.

Ni še preteklo pol dneva, ko so se po Moskvi zgrinjele množice in jo počasi, besedo za besedo, premievale. Zvečer je bila kratko in brez komentarja prebrana v vseh zabaviščih in v dveh dneh je obletela vso Rusijo. Ta izjava je bila predmet strupenih opazk, pogovorov in debat, tema predavani in os meňgov.

Besede Spalajkoviča so vzdramile v ruskem človeku ves dremajoči srd proti Zapadu in so precej približale antisovjetske elemente sovetlom. Ker v Rusiji niso prišle v salon ampak med narod, ki je imel grozovite preizkušnje in je drugače ocenjeval vse pojave, kakor pa bi mogoče pričakovali v Evropi.

Tekom dveh mesecev, ki sem jih še preživel v Rusiji sem imel priliko, da se prepričam, kako težak in globok spomin je zapustil ta slepi in otročji izbruh v vseh slojih.

Zaključek.

Sedem let nepopisnega trpljenja, ki se je s vsakim letom stopnjevalo do nemogočih katastrof, je ustvarilo pravzaprav novega človeka, zbližalo je stare sloje in temeljito preuredilo razmere in odnose. Ta razvoj se posebno dobro opaža posebno pri inteligenci, ki je ostala z narodom in z njim de-

lila njegovo gorje. Tekom petih let revolucije so tudi tisti, ki so se začeloma zanašali na Evropo in na pomoč ruskih sil od zmag, zgubili to vero; ne samo, ker so se vdali premoči, ampak tudi zato, ker so pomoč od zmag in njen karakter preskusili. Obnemem pa se je življenje razvijalo naprej in razvijalo dogodke po svoje in z njimi vred novo razumevanje.

Za vse je postalo očividno, da restavracija stare Rusije ni mogoča in tudi največji sovražniki sovetov, ali bolj pravilno revolucije, so začeli o njej trezno premišljevat in iskati njen vzrok, ki ji je dal tako strašno odgovornost in so začeli na podlagi tega realno računati.

Antropolog Rudenko, profesor tomske univerze, aristokrat, bogat ukrajinski graščak, ki je po revoluciji ostal edinoše se znanstvenik, mi je rekel, da je pravzaprav okubroski prevrat šele vzdignil najnižje sloje in jih postavil na sonce, da morajo gledati, misliti in računati. Brez tega prevrata je dejal, bi Rusija ostala, kakor je bila in bi životala v svojih slabostih, naprej.

»In baš v teh slabostih pa tudi tiči nujnost prevrata,« sem dokončal njegovo misel.

Na drugi strani pa si je revolucija sama našla svojo strugo, kamor so morali kreniti tudi soveti. Nastali so novi vodči sloji, ki že zatemnjujejo tudi komuniste, ki so jih rodile nove razmere in jim dale v borbi tudi večjo odpornost.

Glavno pa je, da so šle z boljševidi, rade ali nerade, najhise mase in izvojevale zmago, ki je ustvarila novo psihologijo. Ta zmaga je bila pretrda in je zahtevala preveč žrtve, da bi je ruski človek ne upošteval. On ve, da jo je izvojeval in si je ne da iztrgati. V ruskem človeku je nazorela mržnja k Evropi. Življenje mu sicer ni postlano s preprogami, najhuje pa je za njim in on ne trpi nobenih avantur več. On je preživel dogodke in silovitosti, o katerih sodobna Evropa nima pojma. Rus je postal nekako nacionalističen in bi bil v defenzivni straši. To je on pokazal tudi v vojni s Poljsko, ko je šel prvič popolnoma dobrovoljno za boljševidi.

Doba revolucionarnih fantazij je minila — življenje je šlo svojo pot, zlozmo vse sanje in pokazalo svojo trdnost. Rus je to razumel in ne mara nazaj. Eventuelen račun s svojo oblastjo bi si on pridržal izključno zase, raje pa je konstatiral, da je oblast urazumela življenje. To sem zapisal že v 1921. letu, ko je Rusija šele začela živeti. Neko posebno rusko samozvest sem opazoval tudi med komunisti, ki so se razverili v svetovni revoluciji in se zblížali z narodom.

Rane še niso zalizane in zijajo. Zopernih in ogabnih pojavov dobite v Rusiji na moč, povsod pa zasledite tendenco in globoko stremljenje, čim prej ozdraveti. S silno naglico je začela v ruskem človeku rasti potreba po redu in pa zakonitosti. Ta naglica je bila nepričakovana in ravno tako silovita, ko padanje te potrebe v 1917 letu. To, kar sem opazoval v Rusiji pred dvema letoma, mi zdaj pričajo vesti iz Rusije in poročila potovalcev.

Trpljenje naroda — to so bile njegove vica, kjer se je on očistil in se je sam sebi izpovedal. On je videl samega sebe in se premislil. Na še razhojenem narodnem telesu pa se je že napravila lajšina skorja novega položaja, ki ni bil pokvarjen in ne kupljen, ampak izvojevan. Vse to je v narodu paralelno z mržnjo k tujcem vzbudilo tudi samozvest. Če sploh kedaj, tedaj ravno v tej dobi ne moremo rabiti za Rusijo evropskega merila, ker se ruski narod nahaja onostran velikega potopa in pozna globine Vsako drugačno pojmovanje Rusije bi zna- lo biti usodopolno!

Lakoto je Rusija premagala. Premagala jo je njena trdna volja in grenka zavest, da je sama od sebe zavista. Brez te volje in te zavesti bi ona utonila v novem kaosu, tako pa je srečno preplavala nevarne vode.

Rusija se popravlja. Začetek ozdravljenja sem opazoval že sam in ves njegov potek mi je bil razumljiv. Razvoj dogodkov mi tudi čedalje bolj potrjuje, da se nisem motil v svojih progazah.

Abesinija.

Abesinski prestolonaslednik Ras Tafari, ki se mudi, kakor znano, že nekaj časa v Evropi, je prišel dne 10. t. m. v Pariz, kjer je imel s člani vlade političen razgovor. Predležel članek češkega orientologa Musila nam podaja instruktivno sliko abesinskih razmer in političnega ozadja Ras Tafarijevega potovanja po Evropi. Uredn.)

Ras Tafari Makonen potuje po Evropi. Rojen je 1890 ter je bil vzgojen na dvoru svojega sorodnika cesarja Menelika II., kjer se je naučil precej dobro francoski in arabski. 26. septembra 1916 je bil izvoljen regentom Abesinije. Sedaj je prišel s številnim spremstvom v Evropo, da vzbudi pri veselejši več razumevanja za potrebe svojega ljudstva in dežele in da spozna s svojim spremstvom vred evropske razmere nekoliko bliže.

Ras Tafari ima težavno stališče. Boriti se mora z ljubosumnostjo dveh mogočnih kraljevskih rodov. Druga zapreka mirnega razvoja njegove države je ekspanzivnost Islama, ki se vedno bolj razširja v njegovi katoliški državi, zoper katerega pa abesinsko krščanstvo nima dovolj odporne sile, ker so tako klerus, kakor tudi verniki v religioznem oziru zelo zanemarjeni in se glede splošne izobrazbe za privrženci Islama. Abesinska cerkev ni samostojna, temveč odvisi od koptske in ta skuša črpati iz Abesinije čim največje materialno korist, ne da bi se brigala za izobrazbo tamkajšnjega duhovništva.

Se večje nego notranje, so manje težkoče s katerimi se je Ras Tafari boril, kakaj povzročitelji zunanjih zdreg se poslužujejo z veseljem notranjih sporov in ih temeljito izkoriščajo s tem, da hujšajo feudalne gospode zoper cesarja, ali pa kristjane zoper muslimane, ali pa obratno. Krščanske veselice so tekom zadnjih desetletij Abesinijo popolnoma od morja odrinile. One velesile, ki so se tolikokrat zavzemale za krščanske manjšine v Turčiji, so storiše vse, kar je bilo v njihovi moči, da so zadnjo krščansko državo v Afriki oslabile — in že davno bi jo bile sploščale, da jih ni ovirala medsebojna zavist.

Najbližja in za Abesinijo najpripravnejša luka Džibuti leži v francoski Somali. Francija velja v Abesiniji za vesile, ki se ji lahko zaupa, kakaj Francija nima v sosedstvu Abesinije nobenih kolonij in zato ni v položaju, da bi vodila imperialistično politiko ter ogrožala samostojnost Abesinije. Prav zato pa so bili tudi Francozi oni, ki so dobili od Abesinije največje koncesije. Podlaga teh koncesij je »Compagnie internationale des chemies et fer ethiopiens«, ustanovljena s cesarskim dekretom iz leta 1894 in 1897. Danes je dozdana ta železnica od Džibutija do Adis Ababa, nameravajo jo pa še podaljšati.

Šati, S. Francozi skupno delajo od leta 1906 dalje, Belgijci, ki so si takisto znali pridobiti nekaj važnih koncesij.

Drugače je z Italijo. Italija meji na Abesinijo. Zgodovina njihove abesinske politike je znana. Po prehodnih uspehih je prišlo do vojne, ki je končala z mirovno pogodbo z dne 26. oktobra 1896, s katero so morali Italijani priznati Abesiniji popolno neodvisnost.

Za najmočnejšega in največnega sosa sosedstva Abesinije Anglijo. Angleške kolonije oklepajo državo takorekoč od vseh strani tako, da se more komaj gibati. Že leta 1868 je Anglija prvič poskusila polastiti se Abesinije. Takrat ni šlo, angleški imperijalizem je bil še preslaboten. Danes je drugače. Z zavistjo gledajo sosedni Angličani na rodovitne in zdrave abesinske gore in velike angleške družbe v Sudanu, ki bi rade izpremenile celi Sudan v eno samo veliko plantažo bombaža opozarjajo neprestano na to, da bi bilo treba gorenji del modrega Nila in njegovih pritokov spraviti pod angleško oblast, da bi se sezidale ogromne zatvornice, s čemur bi se pridobile stotisoče hektarov za bombažev nasade. Toda poročje, ki prihaja tu v poštev, je abesinsko in Abesinici se mu nečjejo odreči. Pač so jih Angličji prisilili, da so morali dati obširne pokrajine južnovzhodnega Sudana angleški sudanski vladi v najem, toda te pokrajine leže pravzaprav izven ožje Abesinije. Dne 24. aprila t. l. je stekla angleška Kassalska železnica, ki veže Atbarski basin z luko Swakin ter olajšuje izvoz bombaža in koristi s tem v prvi vrsti angleškemu kapitalizmu. Angličji bi jo radi izpeljali tik ob abesinski meji do Modrega Nila in še celo dalje. Tako stoji torej angleška ekspanzivnost že ob zahodni abesinski meji in nobenega dvoma ni, da vporabi prvo priliko, da anektira za bližnje abesinske pokrajine. To že tudi poskuša in sicer v zadnjih letih v »interesu človeških pravic«. Angleški industrijalci trdijo namreč, da tipična abesinska vlada suženjstvo in celo lov na sužnje. Da bi vrgel ta čitek, je izdal Ras Tafari zadnjo zimo več strogih naredb zoper »sužnjerejce«. Toda kaj bodo taki zakoni pomagali, spričo dejstva, da »sužnjerejce« baš oni sami podpirajo, ki grme zoper to institucijo? V bližnji prihodnosti bo odvisna usoda Abesinije od njenega razmerja napram Angliji. Že sam pogled na karto nas pouči o tem. Angleški imperijalisti zahtevajo že dandanes, da se anektira del tujega ozemlja, ali pa zamenja, kakaj Abesinija leži sredi velike, preko cele vzhodne polovice Afrike se raztezajoče angleške države. Abesinijo samo pa čaka predvsem angleški protektorat, ali, moderno izraženo »mandat«.

stanovanjskih hiš. Administrativno je razdeljena Podkarpatska Rusija na 4 okraje: užnoroski, munkacevski, berezavski in mar-moroški. Glavno mesto in obnem rezidenca guvernerja je Užhorod, ki je obnem tud najzapadnejše mesto Podkarpatske Rusije.

Malokatera dežela je ekonomsko, politično in kulturno kompliciranejša Podkarpatska Rusija. Kakšen razloček med Češko in temi skoro divjimi kraji V 20 urah, kateri čas se vozi človek iz Prage v Užhorod, postaja to primerjanje po vsakih 100 kilometrih, ki nam ostajajo za hrbtom, bolj plastično, in če pridemo v samo srce krševitih Karpotov, nam postane takoj jasno, da bo zavladala na daljnem vzhodu Čehoslovaške tista mera kulturnega in ekonomskega blagostanja, ki ga ima češki zapad. Dolgo časa bo tudi morali miniti, predno se bo ustalilo politično življenje v onih mirnih mejah, ki zadržujejo v starih zapadnih demokracijah pretrgan šum političnih strasti in ki podrejajo interese posameznika interesu državnega edinstva. V tem pogledu se komaj opazajo prvi znaki napredka in šele na podnožju Karpotov. Število šol je pričelo rasti in s tem padajo ter se zmanjšujejo odstotki analfabetov. Toda to moramo gledati in presojati zankač se z rezervno.

Ko smo pustili za seboj Češko in Moravsko, kjer je polje natančno do zadnjega kvadratnega metra izmerjeno in razvrščeno, kjer so kmečke hiše zidane iz kamena in krite z opeko ter lepo pobeljene, nam takoj pade v oči, čim pridemo v zapadno Slovaško, da so tukajšnje hiše postavljene iz zemlje in glin ter krite s slamo. In čim bolj se bližamo vzhodu, tem več slamatnih streh vidimo in vedno manj reda in snage opazamo na polju in okrog hiš.

Tudi potniki v vagonu so se med potjo spremljali. To se izrecno vidi v oddelkih tretjega razreda. Prej os čiste in solidne češke kmetje nadomestili veseli Slovaki v svojih belih nošah z pisanimi našitki in okrasji, zdaj pa so za tem prišli prihajati pomalemi večinoma židje v svojih dolgih kaftanih s komično nasvedranimi in navitimi lasmi, večinoma oblečeni v temne barve, da se človeku skoraj zazdi, kot da so ohranjeni že iz srednjega veka, in z njimi vred so vstopali siromašno oblečeni karpatoruski kmetje z gorjaci v rokah.

Tudi znaki civilizacije se naglo menjaajo. Iz vagonov tretjega razreda izginjajo časopisi, kovčki in cigarete v ustih potnikov. Na njihovo mesto stopajo vse pogostejše dolge pipe in torbe. Samo filizomomija prvega in drugega razreda se ne menja, ker v njih so potniki večinoma uradniki, veletrgovci, poslanci in javni delavci, ki odhajajo po svojem poslu ali pa v kaki misli v črne Karpate, da se potem zopet vrnejo v zlato Prago.

Tudi jezik se menja. Čim bolj na vzhodu smo, tem bolj se sliši madžarski in židovski žargon. Madžari se smatrajo za dobre poznavalce razmer. V svoje roke so koncentrirali skoro vsi trgovino, in šele v zadnjem času uspeva energiji češkega trgovca, da pomalemi prodira tudi v Podkarpatsko Rusijo. Inteligenca se je v teh krajih večinoma, ali pomadžarila, ali pa je že po rojstvu madžarska.

Na postaji Legina-Michalany vstopi v naš vagon neki berač. Nem je in prosil pri potnikih miloščine. Karakteristična epizoda za ocenjevanje razmer. Na čehoslovaškem zapadu se v vlaku nikdar ne vidi berača, dočim zadnem tukaj na vzhodu, v Podkarpatski Rusiji v okvirju prekrasnih gora skoraj pri vsakem kotiku na siromaštvo, ki pa je podobno že čisto beraškimu.

Naš vlak pohiti skozi romantične Tatre, kjer kažejo bleščeči hoteli, vzpenjače, čudežno jezero in vitke jelke na razlezihih gorskih grebenih, da je to eno najlepših gorskih kopalšč v Evropi.

Zatem prehaja železnica iz gora zopet v ravnino, ki se vleče do Užhoroda, karpatoruske metropole. Čop se imenuje poslednja velika postaja v zapadni Slovaški. Dalje na jugu se vidi mesto preko Tise, današnje meje med Čehoslovaško in Madžarsko. Na severovzhodu se modrojo Karpati. Tukaj se obnem tudi končuje dobra železnica. Podkarpatska Rusija ima vsesokoli je okoližno železniško progno in en sam tir. Železnice postaje so tako na široko naseljene, kakor je pač bolj prijala Madžarom brez ozira na interese domačega prebivalstva. Madžarska politika je šla za tem, da Užhorod in Munkacevo spoj z madžarskimi središči, malo pa jim je bilo ležeče na tem,

da dobe Karpatoruska mesta dobro medsebojno zvezo.

Pri tej priliki se spominjam neke anekdote iz zgodovine ruskih železnic: Ko se je gradila med Petrogradom in Mosko železnica, so vprašali državni carja Nikolaja II. za mišljenje, kako naj teče ta železnica. Car je vzel v roko ravnilo in je potegnil na zemljevidu ravno črto med Mosko in Petrogradom. Vlada je volja je postala zakon in Nikolajevska progna med Mosko in Petrogradom se je zgradila z velikimi težavami in silnimi stroški tako naravnost, da izgleda kot napeta žica. Če bi hoteli vzporediti to progno z zvezo med Užhorodom in Munkacevom, bi prišli ravno do nasprotnega rezultata. Železniška pot med obema tema mestoma in ostalimi podkarpatskimi središči se mota v neštevilnih vijugah brez konca in kraja, kar jasno doka-

zuje željo in namero Madžarov, da v prvi vrsti Podkarpatsko Rusijo v svrhu pomadžarjenja zvežejo z madžarskimi mesti, obenem pa da izolirajo od vsakega kulturnega in ekonomskega kontakta ona mesta, ki jim niso bila po volji in niso mogli od njih nič kaj posebnega pričakovati.

Vse kaže na to, da je bila Podkarpatska Rusija v vsakem pogledu najzanemarenejši kotiček blivše Avstro-Ogrske in se posledice tega občutijo še danes prav živo. To se opaza v vsem življenju tega skoro žiljskega kraja v Srednji Evropi, občuti se to v pomanjkanju kulture, v provincializmu, v skupnem karakterju in notranjem tempu javnega in mestnega življenja, v siromaštvu in socialni neenakosti prebivalcev in v malone mračni nekulturnosti zapuščenih in zanemarih vasi.

Poziv vsem organizacijam državnih nameštencev.

Podpisana O. Z. je prejela poziv pravosodnega ministrstva, v katerem se pozivljajo vse strokovne organizacije drž. nameštencev, da pošljejo pravosodnemu ministru predloge, ki se tičejo revizije uradniškega zakona. Ti predlogi naj bi dospeli v Beograd najkasneje 1. septembra t. l. O. Z. bo sicer od tega dne predložila ministru vse gradivo, ki se tiče najnujnejše izpremembe omlonih členov 234, 239, 240 in 246. omenjenega zakona, tehnično nemogoče pa ji je do označenega roka provesti podrobni pretes celotnega zakona in staviti utemeljene izpreminjalne predloge. Spričo tega je sklenila, da bo izvoljeni redakcijski osek sprejemal izpreminjalne predloge od vseh strokovnih organizacij, na naj po pri O. Z. včlanjene ali ne. Dobrodošli so temu osekdu tudi predlogi poedincev. Na osnovi zbranega gradiva bo redakcijski osek v vseh podrobnostih predelal zakon in uredbu ter sestavil enotni elaborat, ki naj bi služil ministru pravde za preosnovo zakona, oziroma uradno. Ker pa žal iz prakse vemo, da centralna oblastva obširnejšim referatom, četudi jih sama žele, ne posvečajo tiste pažnje, kakršno zahtevata njih pomembnost in snov, bo skušala O. Z. izzvati preko Glavnega Saveza anketo, ki naj bi se sklicala tekom meseca septembra t. l. v Beogradu in katere naj bi se udeležili s točnimi navodili opremljeni delegati vseh pokrajinskih zvez.

Izpreminjalni predlogi naj se pošljejo zveznemu tajniku Joži Bekšu, Dalmatinova ul. 3-III, zanesljivo do 1. septembra t. l. Vlada, ki je s organizacijami drž. nameštencev stopila prvič v tako opek stik, ne sme na noben način lopotirati mnenja, da organizacije, ki v prvi vrsti same zahtevajo revizijo zakona in uredb, nečajo ali ne morejo sodelovati. Vlada je dala inicijativo; naša usoda leži v naših rokah, zato na smotreno delo, dokler je čas! V Ljubljani, dne 16. avgusta 1924. Za Osrednjo Zvezo javnih nameštencev in upokoencev v Sloveniji: Maks Lilleg, t. č. predsednik. Joža Bekš, t. č. tajnik.

Politične vesti.

— Pogajanja med našo in Italijansko delegacijo bodo končana še ta teden. Dovoliti se mora še konzularna konvencija, s katero bo rešeno vprašanje etablismana. Gotovo pa je, da bodo pogajanja v soboto 16. t. m. svečano zaključena.

— Zasedanje novega vodstva fašistovske stranke ni mnogo pripomoglo k razčiščenju položaja, sicer pa je stališče fašistov in vlade napram opoziciji posebno jasno. Boj se je zelo poostil, ker je Mussolini stopil na skrajno desnico. Ne mine dneva, da ne bi bil zaplenjen kak list. V Rimu je bil zaplenjen »Roma«, v Milanu pa »Avanti«. Verjetno je, da dela Mussoliniju več preglaive vedenje udruženja bojnikov, ki so se na zadnjem obnem zboru v Assisi izrekli proti sedanjemu režimu, kakor pa opozicija sama.

— Na četrtkovni seji vodstva fašistovske stranke so razpravljali o odnosih stranke do Udruženja bojnikov. Ker je Mussolini že preje izrazil željo, naj se ne postopa disciplinarno proti fašistom, ki so upisani v udruženju bojnikov, je vodstvo stranke tej želji ugodilo in je sklenilo, da je treba še nadalje obdržati prijateljske od-

nosaje z bojnikov. Treba je bojnikov zopet pridobiti na svojo stran. Kljub temu, da je udruženje bojnikov nepolitična organizacija, je tvorilo udruženje dosedaj glavno oporo Mussolinijevi politiki. Mussolini ne more torej danes prezreti mnenja 300.000 mož, ki so se borili za veliko Italijo.

— Vstaja v Maroku. Španska vlada je prejela iz Maroka poročila, da so se Marokanci zopet uprili. Opaza se splošno gibanje vseh plemen. Poročilo pravi, da je treba takoj poslati močne čete, ker bi se drugače vstaja nad vse nevarno razširila. Španska vlada je izdala povelje, da se ima odpotati v Maroko andaluzijska divizija.

— Nemiri v Egiptu. Vsled dogodkov v Atharu so priredili egiptovski nacionalisti velike demonstracije v Kairu. Ministrski predsednik Mac Donald je izjavil, da imajo dogodki v Sudanu zelo dalekosežen pomen. Nadkomisar za Egipt, lord Allenby, je razpravljal z ministrskim predsednikom o nastalem položaju v Egiptu in Sudanu. V naglici so bile odposlane bojne ladje iz Sueza v Port Sudan. Aeroplani so odšli iz Katra v Kartum. Nove bojne ladje sa na potu v Port Sudae in Aleksandrijo.

— Preiskava o umoru Matteottija se vleče in vleče. Javnost bi že skoraj pozabila na umor, ako bi ne skrbelo opozicijsko časopisje za to, da se ne potiči ta afera. Veliko zanimanje je vzbudila vest, da so našli jopič, ki ga je imel na sebi Matteottij, ko je bil umorjen. Jopič je na notranji strani vsr krvav in nosi še ime krojača, pri katerem si je navadno pustil Matteottij delati oblake.

— Londonska konferenca. Ker ni prišlo pri pogajanjih med francosko in nemško delegacijo do sporazuma, so pričeli Angličji in Amerikanci posredovati. Mac Donald in ameriški poslanik Kellogg sta izjavila nemški delegaciji, da po njihovem mnenju ne more Herriot ničesar več popustiti, ker bi bilo drugače javno mnenje v Franciji proti njemu. Zato je treba, da nemška delegacija popusti. Nemci da ne uvidevajo dovolj prednosti Herriotovega predloga. Ker so nemški delati povdarjali, da ni gotovo, če ostane Herriot na vladi še eno leto, ko bi se imela pričeti vojska izpraznjev Porubja, je izjavil Herriot, da ravno tako ni siguran obsto sedanje nemške vlade in da je stališče njegove vlade tem trdnješe. Čim bolj točno bo nemška vlada izpolnjevala svoje obveznosti. Posredovanje Angležev in Amerikancev so nekateri tolmačili že kot ultimatum, kar pa ne odgovarja resnici, temveč je samo dokaz, da so zavzemali popolnoma enotni in da nimajo Nemci proti sami Francozov, temveč vseh zavezničkov. Po vestih iz Berlina bo nemška vlada pristala na Herriotov predlog, ker se spoznava tudi v Berlinu, da bi mogla sicer priti v Franciji na krmljo druga vlada, kar bi bilo sigurno za Nemčijo dosti slabše. — Težišče vsakega položaja je v tem, ker dobi Francija v slučaju, da se Dawesov načrt popolnoma izvede 8 milijard manj, kakor pa znašajo njeni dolgovji zavezniškom. Herriot mora zato za popustitev na političnem polju prinesiti domov vsaj pridobitve na gospodarskem polju. Ker ni gotovo, če bo vprašanje zavezniških dolgov ugodno rešno, hoče Herriot, da pride vsaj do nemško-francoske trgovinske pogodbe, ki bi Francijo finančno okrepila.

— Špion v avstrijski armadi. V mestu Enns je bil aretiran gojenec drugega letnika vojne šole, oficirski aspirant Stegmajer vsled špijonaže. Čudimo se, da bi bila na svetu država, ki bi plačevala skrivnosti avstrijske »armade«.

Podkarpatska Rusija.

O Podkarpatski Rusiji ni širša javnost za časa avstro-ogrškega režima skoraj ničesar vedela, dočim sedaj ti kraji ne vzbujajo interesa le v Čehoslovaški, ampak z ozirom na svoje slovanske elemente tudi pri vseh ostalih Slovanih. Zato je praška agencija »Centropress« poslala v te kraje svojega posebnega poročevalca, da informira slovansko publiko o teh, še malo znanih krajih.

Podkarpatska Rusija je danes najvzhodnejši del Čehoslovaške Republike. Teritorij Podkarpatske Rusije obsega 12.470 kvadratnih metrov in je bil priklopljen Čehoslovaški Republiki z odlomkom Centralnega Karpatoruskega Narodnega Sveta na zboru, ki se je vršil dne 6. maja 1919. v Užhorodu. Pravni položaj Podkarpatske Rusije je utemeljen s St. Germainsko pogodbo z dne 10. septembra 1919. Po izkazu statističnega urada je pri ljudskem šteju znašalo prebivalstvo Podkarpatske Rusije 1.192.604.500, od katerih je 375.000 Karpatorusov, 20.000 Čehoslovakov, 10.000 Nemcev, 100.000 Madžarov, 82.000 Židov in 110.000 Rumunov. Poleg tega jih je nekaj malega tudi drugih narodnosti. Nadalje je bilo naštetih v Podkarpatski Rusiji 112.820

hoslovaški Republiki z odlomkom Centralnega Karpatoruskega Narodnega Sveta na zboru, ki se je vršil dne 6. maja 1919. v Užhorodu. Pravni položaj Podkarpatske Rusije je utemeljen s St. Germainsko pogodbo z dne 10. septembra 1919. Po izkazu statističnega urada je pri ljudskem šteju znašalo prebivalstvo Podkarpatske Rusije 1.192.604.500, od katerih je 375.000 Karpatorusov, 20.000 Čehoslovakov, 10.000 Nemcev, 100.000 Madžarov, 82.000 Židov in 110.000 Rumunov. Poleg tega jih je nekaj malega tudi drugih narodnosti. Nadalje je bilo naštetih v Podkarpatski Rusiji 112.820

Tedaj! Znova se je prežibalo... se plazilo bližje... Tarzan je obrnil glavo v ono stran, odkoder je prihajal šum. V šotoru je bilo čisto temno. Počasi se je dvignila zadnja šotorova stena. Potem se je nekaj sprazilo noter... neko telo... Glava in pleča še nimajo noter, toda v temi ni mogoče razločiti, kaj je. Zunaj je malo svetlejšje, ker se nad temno puščavo bliskajo zvezde na nebu.

Jedek smehljaj je obkrožal Tarzanove ustnice. Če ga lev raztrga, bo Rokof ogoljufan za svoje veselje. Kako se bo jezil! In smrt med levjimi zobmi bi bila Tarzanu ljubša, kakor od Rusove roke.

Tedaj je šotorova stena zopet padla in vse je bilo temno kakor prej. Čul je, kako se je nekaj plazilo v njegovi bližini... zdaj je bilo tik njega...

Zaprli je oči in pričakoval udarec mogočne šape.

Tedaj je začutil na svojem v stran obrnjenem obrazu nežno roko, ki je tipaje iskala v temi in potem je čul mehak dekliski glas, ki je komaj slišno šepetal njegovo ime: »Tarzan!«

»Da jaz sem,« je odgovoril tudi šepetaje. »Toda da za božjo voljo, kdo ste vi?«

»Uled-Uail iz Sidi Aisše,« se je glasil odgovor.

Dočim je govorila, je Tarzan čutil, kako otipava njegove vezi in kako se je mrzlo noževo jeklo dotaknilo njegove kože.

Trenutek nato je bil svoboden.

»Pojdite!«, je šepetala.

Po rokah in kolenih ji je sledil po isti poti, koder se je sprazil k njemu.

Potem sta se plazila po tleh, dokler nista prišla do grmovja.

Tu je ona počakala, dokler ni stal tik ob njej.

Tu jo je resno motril, predno je spregovoril.

»Ne morem razumeti,« je dejal potem, »kako ste prišli sem. Kako ste mogli vedeti, da sem ujet v tem šotoru. In kako to, da ste me rešila?«

Ona se je smehljala. »To noč imam precej pota za seboj in veliko pota imava še pred seboj, dokler ne bodeva izven nevarnosti, kar pojdite! Spotoma vam vse povem!«

Odrpravila sta se skozi puščavo proti goram. »Nisem bila čisto gotova, če sploh pridem do vas. El adrea je to noč zunaj in ko sem zapustila konje sem se bala, da me ne zavoha in mi sledi. Zelo sem se bala.«

»Vi ste hrabra deklica,« je dejal on. »In vi ste izpostavili vsem tem nevarnostim zaradi tujca, nevernika.«

Ona se je drzno vzravnila.

»Hči Šejka Kadur ben Sadene sem,« je odgovorila. »In ne bila bi njega vredna hči, če bi ne tvegala življenje, da rešim moža, ki je mene rešil, dasi je mislil, da sem običajna Uled-Uail.«

»In vendar ste hrabra deklica! Toda kako ste izvedela, da sem ujet?«

In tedaj je pripovedovala:

»Ahmed din Taleb, moj stričnik, je obiskal svoje prijatelje, ki pripadajo plemnu, ki vas je ujet. Bil je v duarju, ko so prinesli vas. Vrnili se je potem domov in pripovedoval o močnem Franku, ki ga je ujet Ali ben Ahmed za nekega Franka, ki ga hoče ubiti. Iz opisa sem uganila, da ste to najbrže vi. Mojega očeta ni bilo doma. Pregovarjala sem več mož, da bi vas rešili, pa so odklonili, rekoč: Pusti, naj se neverniki ubijajo med seboj, če jim ugaja. To nas ne briga prav nič in če gremo tja, da prekrizamo Ali ben Ahmedove načrte, izzovemo le boj z našim lastnim narodom.«

»Ko se je stemnilo, sem šla sama. Jahala sem in vodila enega konja za vas s seboj. Ne daleč od tu sem jih privezala. Jutri bodeva v duarju mojega

očeta. Ta čas se je gotovo že vrnil domov. Ko sva enkrat tam, naj pride kdor hoče in naj poskusi, odpeljati prijatelja Kadur ben Sadena.«

Par minut sta šla molče dalje. Potem je dejala:

»Na vsak način morava biti blizu konj. Čudno, da jih nikjer ne vidim!«

Trenutek pozneje je obstala in rahlo kliknila od presenečenja:

»Ni jih več! Tu sem jih privezala!«

Tarzan se je sklonil, da preišče tla. Našel je velik, s korenino izruvan grm na tleh.

»El adrea je bil tu,« je dejal deklici. »Zdi se pa, da sta mu konja ušla. Če sta bila kaj prida pred njim, sta se lahko rešila.«

Obema ni preostajalo drugega, kakor iti peš naprej. Pot je vodila preko nepreglednega gričevja predgorja, toda deklica je poznala pot tako natančno, da ni mogla zaiti. Koračila sta vztrajno in se pogovarjala; od časa do časa sta se ozirala nazaj in prisluškovala, če jima slede kakšni koraki.

Ob sijoči mesečini je bil zrak čist in poln dišav. Za njima je v nepregledni daljini ležala puščava, posuta z vazami. Pred njima so se dvigale mračne, molčeče gore. Po Tarzanovih žilah je živahno valovala kri. To je bilo življenje! Ozrl se je na deklico, ki je počakala kraj njega; on, sin džunglje je šel s hčerko puščave skozi mrtev svet. Nasmehljal se je ob tej misli. Želel si je sestre, ki bi bila podobna njej. Kakšno krasno tovarišico bi imel!

Dospela sta v gore. Hodila sta bolj počasi, ker je bila pot strma in kamenita.

Par minut sta molčala. Deklica je ugibala, če prideta do duarja njenega očeta, predno ju dobite zasledovalci. Tarzan bi romal kar naprej. Če bi bila ta deklica mož! Hrepenel je po prijatelju, ki bi ljubil isto divje življenje, kakor on. Sicer je našel prijatelje, toda žal je večina teh mož bolj ljubila snežno belo perilo in svoje klube, kakor pa nagoto in džunglo. On ni mogel tega prav razumeti, toda tako je pač bilo.

»Baš sta zavila okrog naprej strleče skale, ko sta mahoma obstala. Neposredno pred njima je stal

na poti Numa el agree, mračni lev. Njegove zelene oči so gledale zares zlobno; kazal je zobe, in jezero bil z repom po ledjih. Potem je zarjul s strašnim gromovitim srdom lačnega, jeznega leva!

»Vaš nož!« je kliknil Tarzan deklici in stegnil roko. Stisnila mu je nožev držaj v roko. Potem jo je pahnol od sebe: »Nazaj v puščavo, kakor hitro morete! Kadar vas pokličem, bo vse dobro in se lahko vrnete!«

»To je vse zama!« je dejala obupno. »Izgubljena sva!«

»Storite, kakor sem vam rekel,« je ukazal on. »Hitro! Prihajta!«

Deklica se je umaknila par korakov nazaj in pričakovala strašni prizor, ki je bila pripravljena nanj.

Lev se je počasi bližal Tarzanu, nos tesno na tleh, kakor na boj gredoč bik, rep je bil zdaj raven.

Opičji človek je stal napol sklonjen, njegov dolgi arabski nož se je lesketal v mesečini. Za njim je stala v kip odrevenela deklica. Sklonila se je malce naprej, z odprtimi ustnicami in široko razprtimi očmi. Ugibala je le, kakšne čudeže hrabrosti izvrši ta mož z golim nožem v boju s kraljem puščave. Mož nenekri bi pokleknil in bi se brez odpora udal strašnemu levjemu zobovju. Toda v obeh slučajih se je morala stvar enako končati, kljub temu je kliknila v občudovanju te junaške postave pred seboj. Opazila ni niti enega zgiba na tem orjaku, ki je stal ravnokotno preteče kakor el adrea.

Lev je bil zdaj že tik njega, toda par korakov pred njim se je pritisnil k tlom, da se počene za skok. Smatral je moža pred seboj za ravnokotno lahek plemen, kakor mnogo drugih ljudi, ki jih je že požrl. Zanj je bil človek okorno bitje, ki ga ni prav nič spoštoval.

Toda takrat mu je bilo določeno uveriti se, da se bori z bitjem, ki je ravnokotno gibčno in naglo, kakor on. Ko se je namreč z oglušujočim rjojenjem zagnal vanj, ni bilo moža več na istem mestu.

Dnevne vesti.

Ljubljana, 16. avgusta.

— **Prometni minister** Sušnik, ki se se-
haj mudi v Ljubljani, bo sprejel stranke
v nedeljo, dne 17. t. m. v palači pokrajinske
uprave od 10. do 13. ure.

— **K otvoritvi velesejma.** Dodatno k
našemu včerajšnjemu poročilu o otvoritvi
ljudskega velesejma sporočamo, da je
Narodno banko zastopal g. dr. Triller, od-
vetnik v Ljubljani.

— **Pravoslavni protopresviterij** za
Slovenijo. Z odlokom gornje-karlovškega
episkopa Ilarjana z dne 31. julija 1924 je
imenovan ljubljanski vojni svečenik g. Di-
mitrij Janković za administratorja pravo-
slovnega protopresviterijata cele Slovenije.
Čestitamo!

— **Poslanec pri dr. Korošcu.** Te dni je
obiskoval prosvolnega ministra dr. Korošca
okoli 20 poslancev iz cele države. Intervju-
je poslancev so bile različne.

— **Iz poljedelskega ministrstva.** Kralj
je podpisal ukaz o povišanju in razvrstitvi
večjega števila nižjih uradnikov v poljedel-
skem ministrstvu.

— **Zdravstveni predavanja.** V higieni-
ski razstavi na ljubljanskem velesejmu pre-
dava v nedeljo, dne 17. t. m. oficijal dr.
hig. zavoda Puhar Leopold o vplivu alko-
hola na telo in dušo in v ponedeljek, dne
18. t. m. dr. Fink Marija o ženskih spolnih
bolezni. (To predavanje je samo za žene.)
— Pričetek vsakokratnega predavanja ob
štiri popoldne.

— **Žrtve belega terora** na Madžarskem.
Filasom poročilo »Ešti Kurirja« je bilo za
čaja belega terora na Madžarskem pomor-
skih 105 Judov in sicer 16 v Budimpešti,
89 v okolici. To je uradno ugotovljeno
število žrtve belega terora.

— **Antropološki kongres.** Mednarodni
antropološki institut, ki je bil osnovan leta
1920 priredi v dneih od 14. do 21. septembra
pod častnim predsedstvom dr. Masarika v
Pragi svoj kongres.

— **Truplo ponesrečenega dr. Jurga** so
našli včeraj popoldne v 100 metrov globok-
nem prepadu. Mrtvec je bil strahovito raz-
mesarjen in je imel vse ude polomljene. Glav-
no ima popolnoma razbito. Po mnenju in
dolgotrajnem naporu se je rešil ekspedici-
ji posrečilo, da so z vrvi potegnili mrt-
vo truplo iz prepada. Pokopan bo v Moj-
strani.

— **Prepovedane madžarske šolske knji-
že v Rumuniji.** Rumunsko prosvolno in šol-
sko ministrstvo je prepovedalo za bodočo
šolsko leto 1924-25 vporabo šolskih knjiž,
ki so bile izdane na Madžarskem. Prepoved
se nanaša predvsem na Sedmograško. Obenem
je prosvolno ministrstvo odredilo, da smejo
v šolah vporabljati le take knjige, katerih
vsebina odgovarja resničnim razmeram. V
šolah druge kategorije se smejo vporabljati
le one madžarske knjige, ki so odobrene od
rumunskih državnih oblasti. Latinski klasiki,
ki so bili napisani na Madžarskem, se v
srednjih šolah prav tako ne smejo vporab-
ljati.

— **Kdor »dile«** po alkoholu, bo odpu-
ščen. Znan kralj avtomobilov Henry Ford
je dal napisati po vseh svojih tovarniških pro-
storih napise s sledečo vsebino: Od danes
naprej izgubi vsak nameščenelec brez izjeme
la brez ugovora službo, ako bo zaloten, da
prihaja iz njegovih ust duh po pivu, vinu ali
likjerju. Isto se bo zgodilo po olju, pri ka-
terem bo v stanovanju najden kateri od
teh strupov. Tudi po ameriško.

— **Beg zaljubljenega francijana.** Dne dni
je pobegnil iz francijanskega samostana v
Požegi mlad frater po imenu Stipa Pintarič
rodom iz Roka v Sremski. Isto noč je iz-
šlo iz Požege neko mlado dekle iz meščan-
skih krogov. Skrivnostni beg obeh mladih
ljudi se spravlja v medsebojno zvezo in ob-
stoj opravičen sum na ljubezenski krivili.
Zasledovanje beguncev je ostalo do sedaj
brezuspšno. Frater je zapustil samostanu
svoje meniško haljo.

— **Skrivnostna ladica na Donavi.** V
Beograjskih krogih je izzvala te dni malo
senzacija neka motorna ladica, ki je bila
usidrana kakih 100 metrov od obale pred
kopališčem na Donavi. Ljudje so s kopa-
lišča že dalje časa opazovali to ladico, ki
se ni nikamor premaknila. Nikdar pa niso
opazili na njej kakega živega bitja. Ladica
ni imela nobenega znaka ali imena, po ka-
terem bi jo bilo mogoče odkriti, od kod in čigava
je. Te okolnosti so napotile dva beograjska
novinarja, da sta se odločila, da razkrijeta
skrivnost začarani ladice. Nekega dne sta
splovala po Donavi do ladice. Ko sta bila
že čisto blizu, sta opazila, kako se blizu
od nasprotnega brega nek čoln, v njem dva
neznana moška. Ko sta stopila v ladico, sta
se začula v notranjosti dva ženska kriki,
kar je bilo zelo sumljivo. Novinarja sta se

vrnila in obvestila o tem policijo, ki je takoj
poslala dva detektiva, da ugotovita, kaj je
s skrivnostno ladico. Detektiva sta ukaza-
la kapetanu, da popelje ladjo v kopališče,
na kar je kapetan pristal. Sredi poti pa je
izjavil, da se je pokvaril motor. Agenti sta
nato odredila, da se popelje kapetan z njima
v čolnu na breg. Eden od detektivov je na-
to ostal na ladji, a drugi se je odpravil s
kapetanom. Ko sta zaveslala od ladje, je na-
hnil detektiv v vodo in se vrnil na ladjo,
odkoder je vrget še drugega detektiva v
Donavo. Nato je ladica naglo odplula. Po
izpovedbah obeh detektivov gre tu za tr-
govino z dekleti, ki se močno širi od Cari-
grada. V Pančevem pa se nahaja neka de-
klica, ki je ušla iz te ladice in bo zamogla
podati podrobnejša pojasnila o vseh zadevi.

— **Lovska sreča.** Dne 12. t. m. je imel
Jožef Senica iz Redneke pri Savnici po-
seben lovski srečo. Ustrelil je na svojem
revirju v občini Jurklošter divjega prašiča,
težkega 165 kg.

— **Radi pasjega boja** ustrelili prijatelja.
V Buzdohanj pri Sušaku se je te dni pri-
petil nenavaden slučaj. Dva prijatelja, Golik
in Verič, sta sedela v gostini in imela vsak
svojega psa. Ko jima je zmanjkalo druge
zabave, sta združila oba psa, tako, da sta
se začeli žvaliti med seboj grizti in boriti.
V tem pasjem boju se je izkazalo, da je Ve-
ričev pes močnejši in Golik, ko je videl, da
njegovemu slaba prede, je opozoril prijate-
lja, naj zadrži svojega psa. Verič pa, veseleč
se zmage svoje živali, je psa še naprej
vzpodbujal k borbi, kar je Golika tako raz-
jezilo, da je potegnil samokres in in ustrelil
prijatelja v glavo. Verič se je zgrudil m-
tev na tla. Tako je postal rezultat pasjega
boja, človeška smrt.

— **Pomotoma ustrelili svojo ženo.** V Ci-
kagi se je pred kratkim pripetila naslednja
slučaj. Neke žena, po imenu Brle se je po-
noči prebudila in ker ni mogla spati, je
vstala ter se polagoma šetala po sobi. V
sosednji sobi je spal njen soprog, ki ga je
neki šum prebudil. Pograbil je revolver, ki
je ležal na nočni omarici in v prepričanju,
da se je spazil v stanovanje tat, je skočil v
žemljo sobo in ustrelil proti premakniti se
senči. S strašnim krikom se je zgrudila za-
deta nesrečna žena na tla. Bila je prepepljena
v bolnico, kjer pa je po par urah izdihnila.
Na smrtni postelji se je odpuščala obupane-
mu možu nesrečno dejanje.

Ljubljana.

— **Glavni odbor za obdelovanje barja.**
ki je po zakonu dolžan vzdrževati glavne
odvodnike na barju ter skrbeti za njih čiš-
čenje in trebljenje, je sklenil izvršiti te-
kom letošnjega leta obirno, temeljito in
tehnično pravilno popravilo vseh glavnih od-
vodnikov, da se prepreči kar največ mo-
gocje poplave kulturnih zemljišč na Barju.
Štroski za ta dela so ogromni in jih morajo
kriti prizadeti posestniki sami. Opaža pa
se, da si niso svesti vsi barjanski posest-
niki, kakšne važnosti in koristi so ta dela
zanje in gospodarstvo, ker ponekod čisto
zgori radi lastne komodnosti pokvarjajo
uravnaalne jarke, z gonjo in napravo pe-
riš tla. Tako delanja ne samo, da škodu-
jejo drugim posestnikom, ista so tudi po za-
konu nedopustna in kaznivla. Vsi tedi se
vsi barjanski posestniki v splošnem in last-
nem interesu opozarjajo, da opuste vsako
dejanje, ki bi povzročilo na glavnih odvod-
nikih, posebno po izvršenem čiščenju, ka-
koršnokoli škodo, ker bi se v nasprotnem
slučaju morali klicati na odgovor radi pre-
stopkov po vodnem zakonu in zakonu za
osuševanje barja. Ter obsodili na povračilo
vse povzročene škode.

— **Usmiljenja srcem.** 20 letni Josip
Vidmar, doma iz Žužemberka, je prišel me-
seca marca po nesreči pod vlak, ki mu je
odrezal levo nogo pod koleno. Fant je za
delo nesposoben in si mora pri holi pomo-
gati z bergljami. Ker njemu primernega za-
služja in je poleg tega skrajno siromašen,
naproša blaga srca, da bi mu kdo poklonil
kako ponošeno obleko ali čevlje. Darovi naj
se pošljejo na njegovo ime v Ključavničar-
sko ulico 3-1.

— **Politijske prijave.** Tatvine 1. golju-
fija 1. kaljenje nočnega mru 1. pjanost 1.
prestopki cestnopolijskega reda 5, preko-
račenje poljijske ure 1, neplačan zaužitje
2. pretep 1, prestopki pasjega kontumaca 3,
nedostojno vedenje 1, ples brez dovoljenja 1,
prestopki prevoznškega reda 3.

— **Mica Kovačeva.** Franc P., pleskar
je dne 13. t. m. v gostini pri Storu v No-
vem Vodmatu izpil pol litra vina in pobe-
gnil, ne da bi bil plačal. Čeha znaša 26 kron.

Prosveta.

Ljubljanska opera. Na čast udeležni-
kom letošnjega velesejma bo pridredila upra-
va narodnega gledališča več opernih in dram-
skih predstav. Sinoci se je vršila prva pre-
dava v operi, ki pa ni bila bogve kaj dobro
obiskana. Parter je bil precej zaseden, do-
tim so iz lož zljale praznote. Predstavo so
posetili največ tujci, katerim je očividno
ugajala. Peli so R. Korašova krasno ru-
sko opero »Carska nevesta«, o katere iz-
vajanju smo že v lanskem sezoni pohvalno
poročali. Opero je topot dirigiral g. kapel-
nik Balatka, režiral pa g. Bučar.

Predstava je stala na pomembni višini,
dasi se je posebno orkestru še poznalo, da
je prišel iz počitnice in še ni tako vigran
kot med sezono. Zasedba solistov je bila z
malimi izjemami lanska. Imponirala je
predvsem mojstrska kreacija Sobakina g.
Betetta, pevsko in igralsko dovršena, po-
pomna. Izvrsten je bil Grizajnov g. Popova.
Škoda, da vloge ta odlični pevci ne poje v
našem jeziku. Kako bi bila vsebina dejanja,
v tem slučaju publiki bolj razumljiva!

Močan talent se odkriva v gđ. Rozumovi.
V vseh njenih dosedanjih vlogah je mlada
pevka pokazala izredne pevске in igralske
zmožnosti, najbolj pač v vlogi Marije. S
svojim simpatičnim in prožnim glasom je
posebno v drugem in zadnjem dejanju do-
segla velik učinek. Privlačil bi li je ko-
repetitorja, ki bi polagal večjo važnost na
nje izgovarjavo teksta. — Ljubša gđ. Sfi-
litorjeva nam je bolj ugajala kot ona njene
prednice. Pojmila je vlogo po svoje, se je
v njo uživala in je pela s hvalevredno ambi-
cijo. — Prijeto je presenetli g. Banovec
v vlogi Lykova. Glas se mu je izdatno
okrepil, v igrsino opazil napredek. V tre-
tem dejanju si je pevec zaslužil celo sepa-
raten aplavz na sceni. Pretkanega Bonellija
je posrečeno podal g. Mohorič. Ki tudi raz-
veseljivo napreduje. G. Puzelj je bil dostoj-
anstven Skuratov, ostale manjše vloge niso

kvartile celotnega lepega vitisa. Zbor kot po-
navdi dobro in z veseljem poje, pa s pre-
cejšnjim pomanjkanjem ritmičnega čuta. V
fugiranih zborih se to najbolj občuti. V pe-
smi o hmelju, se je v tej slabi lastnosti pri-
družil zboru še balet. Vsebo pa so ansamblu
uspehi, kar ni dale malo opravlja g. Balatki.
ki je z verno vodil ves glasbeni aparat. Po
dolgi pavzi smo prav radi poslali do pre-
lestno rusko glasbo, tembol, ker so se so-
delujoči potrudili za dostojno izvajanje. —
Gg. Betetta, Popova, Banovca in gđ. Ro-
zumovo je publika po vsakem dejanju ži-
vahno aklamirala. — Predstavi sta v vladni
loži prisostvovala g. minister saobračaja
prof. Sušnik in veliki župan g. V. Balitč.

— **Narodna opera »Gorenjski slavček«.**
Danes v nedeljo dne 17. t. m. poje se v
opernem gledališču Foersterjeva opera
»Gorenjski slavček«. Glavno vlogo Minke
poje g. Pavla Lovšćeva kot gost. Gospa
Lovšćeva je bila Minke pri prvi vprizoritvi
dne 1. decembra 1922 in ako se ne mo-
timo jo poje v nedeljo 20. t. m. na našem odru.
Franja poje g. Banovec, Mater Maldo pa
g. Ropasova. Chanssoneta g. Šubelj, nje-
govo soprogo g. Smolenca. Oskrbnika
Struklja postavi na oder g. Zupan, njegove-
ga pisarja pa g. Mohorič, Lovro je g. Debe-
vec, krmnar pa g. Perko. Vstopnice se do-
bivajo pri dnevnih blaginji in opernem gleda-
lišču.

— Takih deliktov ima mož že več na vesti.
— Tudi v gostini Čentič se je zgledala dne
17. t. m. Mica Kovačeva in sicer v osebi
neznane moškega, ki je izpil liter vina ter
si dal prinesiti nekaj svačic, tako da je zna-
šal račun 16 dinarjev 50 p, kakor je pobegnil
skozi zadnja vrata, ne da bi bil plačal.

— **Nepreviden kolezar.** Peter Rogelj,
dimnikarski pomočnik je dne 15. t. m. na
glavni cesti v Sp. Šiški s kolešom povozil
Ano Progar, ki se je pri padcu na nosu pre-
cej močno poškodovala.

— **Tatvina.** Iz kapele na Rakovniku je
bil v času med 9. in 14. t. m. ukraden vijlo-
čast mašni plašč in rdeče vezan brevir. Po
storihih se polzveduje.

— **Samomor.** Anton Cunder, trgovski
sotrudnik, rojen 1900 v Ljubljani, stanujoč
Tržaška c. 5 je bil včeraj v vili Bischof,
Rožna dolina 33 povabljen na godovanje
domače hčerke. Okrog 3. ure je šel na vrt,
ne da bi se bil vrnil. Ko so ga našli je bil
mrtve. Ustrelil se je v srce. Vzrok neznan.

— **Umrli so v Ljubljani:** Vera Podob-
nik, hči železn. delavca, 7 mesecev. — Ivan
Pleifer, krojaški vajenec, 17 let. — Amalija
Vizjak, bivša šivilja 67 let. — Jera Prajnič,
vdova železn. paznika, 90 let. — Marta Na-
bernik, hči uradnega sluga, poltrepet leto. —
Ana Zupančič, gospodinja, 43 let. — Ivan
Celarc, tovarn. kurjač, 52 let. — Alojzija
Jama, rejenska, 3 mesece. — Nada Keržič,
hči železotovarja, 14 dni.

— **Pravilničen stolp.** Stolpič, ki je izlo-
žen v drogeriji »Adria« v Šelburgovi ulici,
je narejen iz šatuli po vsem svetu znane
»Ovomaitine«, ki je prirejena iz svežih ja-
lec, mleka, kakaoa in dr. Wanderjevega
mednega ekstrakta.

Maribor.

K otvoritvi mariborske Industrijske
razstave. Včeraj smo pomotoma poročali,
da je otvoril razstavo v imenu mariborske
občine podžupan Družovčič, kar pa ni točno.
V zastopstvu župana je razstavo otvoril dr.
Rodošek. Vsekaror se nam čudno zdi, da
župana v odsotnosti zastopa uradnik, ne pa
podžupan, ali pa vsaj občinski svetovalec.
Vladajo pač čudne razmere na našem ma-
gistratu.

Obisk mariborske obrtne razstave je bil
včeraj za prve dni zelo slab. Pričakujemo,
da bo občinstvo znalo ceniti poštovno-
nost razstavljalcev in da bo približno dni
obisk večji.

Tatvine v mestu. V zadnjem času pri-
hajajo na policijo ponovne prijave radi tat-
vin. Tatvine se dogajajo v priličnih stano-
vanjih, kjer stanovalec pri odhodu z doma
puščajo okna odprta. Gre tu gotovo za stal-
no tatvinsko družbo.

Nepreviden šofer. Rešilni avto vojaške
podoficirske šole je včeraj ob 17.45 v Vatro-
vici prevozil dvokolo, na katerem se je vo-
zil vajenec Konrad Safec. Šele v zadnjem
času se je Safec posrečilo skočiti s koleasa,
tako da je poškodovan samo kolo. Gre tu
za neprevidnost, oziroma za nesposobnost
šoferja. Oblast, kje si?

Sport.

SEMIFINALE ZA MLADINSKI POKAL.

Včeraj popoldan se je nadaljevalo na
igrišču Primorja drugo kolo mladinskega
pokalnega tekmovanja. Za finale, ki se vrši
v nedeljo popoldan tudi na igrišču Primor-
ja sta se kvalificirala že takoj v početku
predvidena finalista Ilirija in Primorje.
Poset je bil zopet prav dober.

Ilirija : Mladica 6:0 (3:0).

Juniorji Ilirije so včeraj zelo popustili.
V razigrani igri so bili sicer Mladici vedno
nadmočni, toda vsled pomanjkanja umetno-
sti streljanja na gol ne bi izpadel rezultat
tako visoko, da jim ni šel nasprotnik sam
na roko. Dva avtogola, dve enajstmetrovki
in dva regularna gola tvorijo rezultat. Mla-
dica je bila pojačana z nekoliko novimi mo-
čmi.

Primorje-Slovenija 6:0 (3:0).

Prav lepa in čedna igra. Slovenija je
bila potisnjena večidel v defenzivo, v ka-
teri se je zopet posebno dobro izkazal mladi
vratar. Z veliko sigurnostjo je držal nebroj
najtežjih strelkov Ermana in Camernika. Pri-
morje je v splošnem napravilo dober utis,
dasi posamezniki niso bili prav na višini.
Sodli je obe tekmi prav dobro g. Goslar.

Mladinske pokalne tekme. Zaključne
tekme turnirja mladinskih nogometnih mo-
štvoev se vrše jutri v nedeljo popoldne na
igrišču Primorja ob Dunajski cesti. Za prvo
in drugo mesto tekmujeta ob 10. uri Ilirija
in Primorje, za tretje mesto ob 8.45 Hermes
in Panonija.

Hermes : Strassenbahner S. K. (Graz).
— Ilirija : Strassenb. S. K. — Danes ob
17.30 uri se vrši na sportnem prostoru »Ili-
rije« ob Celovski cesti, nekoliko nad vele-
sejmškim nogometno tekma med graškim
Strassenb. S. K. in S. K. Hermesom. Jutri
igra proti Gradčanom Istotako ob 17.30
komb. moštvo S. K. Ilirije. Gostovanje
Strassenb. S. K. ki ima v moštvo nekaj
priznanih izvršnih moči (Sinkovič, Steink-
ogler, Brandner) in beleži več lepih re-
zultatov (proti Sturm 2:2, proti Hakoah
4:1 itd.) in obeta dober uvod v jesensko
mednarodno nogometno sezono. Tudi Her-
mes in Ilirija sta v lako dober formi.

VELIKA HUMORISTIČNA NOGOMET-
NA TEKMA MED ZAGREBSKO IN LJUB-
LJANSKO TISKARSKO REPREZENTAN-
CO se vrši v nedeljo, 17. t. m. ob 4. pop.
na igrišču Ilirije. — Moštvo ljubljanske re-
prezentance je sledeče: Kosem Dragotin —
Zajc Viktor, Ilykovič Fr. — Černe Vek,
Radočaj Niko, Andrejčič Niko — Sernad
Vinko, Hartman Lojze, Ogoreutz Fr., Hor-
vat Pepek, Podkrajnik Pepe. — Moštvo
zagrebške reprezentance je sledeče: Stun-
ković Josip — Stark Evgen, Kaiganč Gjur —
Klimek Fr., Holčić Hinko, Pardo N. —
Marakovič Petar, Sostar Viktor, Kristič
Stj., Segečič Andrija, Flanderie Seme. — Na-
d vse »velike« ljubljansko moštvo bo zagreb-
sko moštvo po svoji originalnosti celo pre-
kašalo, ker sestoji njihovo moštvo večidel
iz pravih krivonošev in trehonošev. —
Pričakovati je zelo »hudega« in nadve
smesnega boja. — Smeš ljubeče občinstvo
se vabi k obilni udeležbi.

To in ono.

BLAZNA LJUBOSUMNOST. — ALARMNE
PRIPRAVE NA ROKAH IN NOGAH.

Kakor poročajo beograjski listi je Sveta
Živković, uradnik finančnega ministrstva
strašno ljubosumen mož. Že dalj časa je pre-
ganjal svojo ženo, s katero ima sicer že
štiri odrasle otroke z izbruh te svoje lju-
bosumnosti. Vsakega možkega, ki je prišel
v bližino njegove žene, je obdolžil, da ima
intimno razmerje z njo, pri tem ni izvel
niti drvarja, slomašnega, raztrganega Ar-
navta, niti orožnika, ki je šel slučajno mimo
okna njegovega stanovanja, celo tako daleč
je šel, da je obdolžil hišnega gospodarja, —
ki že par mesecev ni dobil najemnine od
njega, in je k temu molčal, radi te popust-
ljivosti — da ima nečedne namene glede nje-
gove žene. Žene ni zapustil ne podnevi, ne
ponoči, in, da bi bil popolnoma siguran, je
zvezal na umeten način s pomočjo vrvi
svoje roke in noge s ključko, da bi se na ta
način takoj zbudil, ako bi hotela njegova
žena sobo zapustiti. Pred nekaj dnevi se
je pa pripetilo, da je bila žena ljubosumne-
ga Živkovića prisiljena ponoči vrata odpreti,
ker je imela v sosednji sobi nujen popravek.
Sveta, ki ga je umetni alarmni aparat zbu-
dil, je skočil iz postelje, pograbil je sekuro,
zarjul: »Ubijem te!« ter udaril z ostrino
ženo v tilnik. Ubil bi jo bil, toda dolgi lasje
njegove žene so udarec precej oslabil in
tako je ostala pri življenju. Ljubosumnega
moža so aretirali in se bo moral radi po-
kušenege umora zagovarjati pred poroto.

Razbojništva roparjev v Rumuniji na
dnevem redu. Tako se je zgodil pred dne-
vi v bližini mesta Jassy roparski napad, ki
je zbudil veliko zanimanje. Izvošček, ki se je
peljal s štirimi svati iz mesteca Stefanescu
v mesto Jassy, je bil na cesti v bližini go-
zda od dveh roparjev napaden. Roparji so
svate popolnoma izropali in jim pobrali ce-
lo svatovska oblačila. Med oropanimi se je
nahajal tudi preiskovalni sodnik. Roparji so
med seboj govorili francosko. Zasledovanje
roparjev se je začelo takoj po napadu in je
bilo uspešno. Po kratkem boju, tekmo ka-
tereza so bili štirje orožniki ranjeni, sta bi-
la oba roparja aretirana. Eden od njih je
sodniški uradnik, drugi pa je bilviš policijski
komisar.

Rumunska razbojniška romantika. Ča-
sopis poročajo iz Braile, da so orožniki dva
dni zamen zasledovali razbojnika Terenta.
V zadnjem hipu se je posrečilo Terentu v
bližini kanala Matin zopet ubežati. Po naj-
novejših vesteh se nahaja Terente v mo-
čvirjih v bližini Silistrie. Oblastva so takoj
odposlala v okolico Silistrie vojaške čete
in upajo, da bo sedaj Terente kmalu prijet,
ker je kraj manj ugoden za skrivališče ko
pa okolica Braile. Pred vasjo Poradim sta
dva orožnika ustrelila neko kmetico, ker
sta jo imela za Terenta. Sicer pa so imela
oblastva v boju z razbojniki srečo. Roparji,
ki so napadli poštnega kontrolorja pri Ho-
tintu, o čemur smo poročali, so bili aretirani.
V boju z orožniško patruljo pa je bil ubit
znan razbojnik Jon Gagin. — Na Sedmogra-
škem pa se je zopet pojavil Josip Jelinek,
ki ima značilen naslov »kralja vrom-
medov«. V zadnjem času je izvršil samo na
Sedmograškem do 300 vlovov.

Preveč ljudi na svetu. Univerzitetni
profesor Gregory v Glasgovo je v posebni
spomenici opozoril Angleško znanstveno
društvo na velike nevarnosti, ki prete
evropskemu plemenu in vsemu človeštvu, ker
se ljudje preveč množijo. Število prebivalstva
se v 60 letih podvoji. Tudi pri najboljsem
obdelovanju zemlje pa je nemogoče dobiti
toliko pridelkov, da bi bilo mogoče vse člo-
veštvo prehraniti. Toda tudi v slučaju, da
bi se posrečilo dvigniti produkcijo zemlje
do neverjetne višine, bo leta 3000 že 700
bilijonov ljudi in tedaj bi moralo vse člo-
veštvo umreti lakote. Zemlja bo tedaj tako
prenapolnjena, da ne bo niti toliko prostora,
da bi mogli ljudje stati eden poleg drugega.
Nujno potrebno je zato, da človeštvo že se-
daj pričene kolonizirati vse neobdelane
dele zemlje in pred vsem je treba naseliti
Avstralijo. — Ampak do leta 3000 bo še do-
sti vojn in drugih nezgod, ki bodo poskrbele,
da se človeštvo ne bo preveč razširilo.
Zato strah profesorja ne učinkuje.

Sedemletni morilec in dvanaestletni
zvodnik. Za časa sovjetskega režima je v
Rusiji število zločinov silno naraslo. Zlasti
pa med mladino. V petrograjski kaznilnici
se nahaja enajstletni deček, ki je že sedem
let star izvršil umor. Osem let star je or-
ganiziral že celo zločinsko tolpo in nekoč
umoril vso rodbino. Ko je bil prijet, so ga
vprašali, če je ubijanje ljudi grozno. S
smehom je odgovoril mladi zločinec: »Če
se človeka zakolje, teče kri in konec.« V
isti kaznilnici je štirinajstletni Nikolaj La-
bin, ki si je pridobil ime »kralj lopovov«.
Organiziral je celo zločinsko tolpo in z njo
izvršil celo vrsto najhujših vlovov. Daje
je v kaznilnici petnaestletni Aleksijejev,
ki je naravnost ženični žepni tat. Obenem
je izboren tekač, tako da ga policija skoraj
nikoli ne vjame. V kaznilnici pa je tudi več
mladih ženskih zapeljivcev in zvodnikov.
Med temi se zlasti odlikuje dvanaestletni
Tumanov, ki je pravi poklicni zvodnik. —
Kljub svojim mladim letom je izvršil že ce-
lo vrsto zločinov nad dekleti in celo nad
poročenimi ženami. Podoben mu je pet-
naestletni Gogolev, ki se takoj razvname,
če vidi poljo ženo in se takoj potem vrže
na njo. Pokvarjena sovjetska mladina je go-
tovo najtežja nesreča, ki je mogla zadeti
Rusijo.

Posledice nepremišljene ljubosumnosti.
V Zenevi je bil poročen bogati tovarnar
Possi z izredno lepotic. Ker je njena le-
pota vzbujala med moškimi veliko pozor-
nost, je bil Possi silno ljubosumen, pa če-
prav ni dala njegova žena nobenega pra-
vega vzroka za ljubosumje. Ker ni mogla
žena več prenašati močeve ljubosumnosti,
si je polila obraz z neko jedko tekočino, ki
je popolnoma uničila njeno lepoto. Na ta
način je možu dokazala svojo ljubezen in je
bila rešena pred občudujočimi pogledi mo-
ških. Possi je bil sedaj seveda čisto nesre-
čen in poklical je najznamenitejšega zdravnika,
da obnovi lepoto njegove žene.

Za kratek čas.

DOBER ODGOVOR.

Jezna zakonska polovica svojemu mo-
žu: Kuham in kuham za tebe in kaj dobiš?
Nič!

On: Tebi je še dobro. Ampak jaz dobim
vedno bolečine v želodcu.

Otroška pamet.

»Mama, ali more vsaka golobica leteti?«

— Zakaj ne bi mogla?

»Pa zna tudi naša služkinja leteti?«

— Kako prideš na to vprašanje?

O priliki Industrijske obrtne razstave v Mariboru

od 15. do 28. avgusta t. l. se p. n. obiskovalcem priporočajo sledeči:

Ant. Rud. Legat Maribor, Slovenska ulica 7. telefon 100 pisalni stroji, računski stroji, kopirni stroji, razmnoževalni aparati, popravila. Na razstavi II. oddelek, stojnica 21, I. nadstropje.			Restavracija Orovcis Maribor, Vetrinjska ul. 24. Vedno sveže pivo, izvrstna kuhinja, znana pristna vina in sobe za tučje.	Gostilna „Pri Črnem Jurju“ Maribor, Vetrinjska ul. 3 se prodajajo dalmatin- ska in domača vina, kakor tudi topla in mrzla jedila vsak čas. J. STANGL.	Gostilna „Pri Vipavcu“ v Mariboru, Koroška cesta 47 se priporoča za obilen obisk. Domača in dal- matinska vina. Na vrtu igra na kroglice in kegljišče. IZIDOR BENKO.	Gostilna „Pri zlatem konju“ Maribor, Vetrinjska ul. 4. Priporočam se obilnega obiska. Domača kuhinja, vino iz Slov. goric, na razpolago sobe za tučje. M. Nekrep.	Gostilna „Pri treh ribnikih“ v Mariboru, (bliž parka) se priporoča za obilen obisk, razpolagam s te- rasnim vrtom in na rib- niku vožnja s čolni, z mrzlimi jedili, novim in starim vinom. Fr. BROJAN.
Restavracija „Emeršič“ Maribor, Aleksandrova c. 18, tik razstave se toči najboljša vina iz Turškega vrha in prvovrstna kuhinja, ka- kor tudi I. razr. pivo in točna postrežba.	Kavarna Mestni park Pet minut od razstave. V najlepšem kraju v parku, brez prahu. Vsak dan koncert. Po- strežba točna. Vsi ča- sopisi. Zmerne cene. Za obilen obisk se vključno priporočata Valjak & Klemenčič.	Prvovrstni trapistovski sir pri tvrdki Lah Matija, Maribor, Vetrinjska ul. 7.	Dalmatinska klet. Maribor, Vojašniška št. 4, Mesarska šte. 5 priporoča prvovrstno dalmatinsko vino, sar- dine, sardele, ter prvo- vrstni dalmatinski sir. Jos. Povodnik.	Manufakturna in modna trgovina Ivo Vekser Maribor, Šolska ulica 4 (bliž Stoline cerkve) zelo po nizkih cenah.	Tovarna kanditov Fr. Rozman & Ro. Maribor, Aleksandr. c. 57 nasproti glavnega kolodvora. Vsak pač kupi kandite direktno v tovarni najceneje.	Izdelovanje obutev vseh vrst D. Roglič MARIBOR, Koroška cesta št. 19. Telefon 157. Najboljše ročno delo.	

Grajski kino.
od 18. do 21. t. m.
Kako podučim svojega otroka!
od 22. do 24. t. m.
Stari Heidelberg!
Kino podjetje prve vrste.
Predstave ob delavnikih: pol 7. in pol 9.,
ob nedeljah: pol 3., 4., pol 7. in 9. uri.

Posetnikom velesojma
se priporočajo:
Kavarna in bar
„EMONA“
Aleksandrova cesta
Fiala.
Restavracija
Grand hotel „Union“
K. Rist.
Hotel in restavracija
„LLOYD“
Sv. Petra cesta št. 8
Izborna kuhinja.
Pristna pijača.
Marija Tavzes.

Kar Vi hočete
to je Elzafluid. To pravo domače
sredstvo, katero prežene Vaše
bolečine. Poizkusna pošiljka Din
28.—. Lekarnar Eug. Feller Stu-
bica Donja, Elzatr 357, Hrvatska

VELESEJEM!
Kavarna
„JADRAN“
odprta do 4. zjutraj.
Breg.

Trboveljski premog in drva
dobavlja
DRUŽBA ILIRIJA
LJUBLJANA Kralja Petra trg 8
Telefon šte. 220
Plačilo tudi na obroke!

Najnovejši brezslušni
amerikanski pisalni stroj
REMINGTON
model 12
dobite samo
pri tvrdki
FRANC BAR
pisalni stroji
Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5
Telefon 407.
V zalogi tudi
po brezkonkurenčnih cenah:
UNDERWOOD 5 — IDEAL —
OLIVER 9 — ročni UNDERWOOD
— REMINGTON in ERIKA.
Oglejte si na velesojmu naš
paviljon H 285.

Kruševačka tvornica mila „Merima“
Djurković, Ristić & Komp.
Osnovana 1839. **Kruševac.** Obnovljena 1897.
Proizvaja 5 vagonov mila dnevno.
Naznanja P. P. da se udeležijo
na IV. Ljubljanskem Velesojmu
od 15. do 25. avgusta t. l. v paviljonu „E“ mesto št. 27.
Na sejmu so izloženi vzorci vse vrste našega mila
radi pregleda in prejema naročb.

FRAN REPIČ
SODARSKO PODJETJE
LJUBLJANA, Kolezijska ul. 18 (Trnovo)
Velesojem paviljon E 107, 108

MERAKL
BOJE, MASTILA, LAKOVE, ŠTUK, EMAJE,
KISTOVE I JAMACNO CISTI FIRNIS NAJBOLJE
KAKVOČE NUDI
MEDIČ-ZANKL
DRUŽBA Z O. Z.
LJUBLJANA
CENTRALA
MARIBOR **NOVI SAD**
PODRUŽNICA SKLADIŠTE
TVORNICE:
LJUBLJANA-MEDVODE

Vse vrste reklamnih napisov

za Ljubljanski velesojem, bodisi na zunanji ograji ali v
notranjih prostorih dobavlja še vedno, kakor do sedaj
tvrdka

PRISTOU & BRICELJ
Aleksandrova c. 1. Ljubljana, Šelenburgova ulica 6. stro-
kovno izučena specialista za črkošlikarstvo v vseh pa-
nogah te stroke.
Specialiteta: steklene napisne firme, slikanje državnih
in drugih grbov po predpisih. Izvrtne od najenostavnej-
šega do najpreciznejšega modernega sloga.
Naročila za Ljubljanski velesojem prosimo pravočasno, da
nam bo mogoče iste točno dobaviti.
Telefon 908 Ustanovljena 1903

Za mladino!
Na novo izšla knjižica:
Ruska
pravljica

o Ivan-careviču, zar-pitid in
sivem volku. Knjiga z 10 sli-
kami v trobarvnem tisku in
prav razkošni opremi. Cena
Din 15.—.

Moj zverinjak
knjiga s 45 slikami in k tem
spadajočim besedilom, za
pouk in kratek čas Din 6.—

Moji ljubčki
živalske slike za naše malčke
na trdem močno vezanem
kartonu Din 15.—
Ivan Albrecht;

Zelena livada
Zbirka izvirnih pesmic, mi-
čnih povestic in pravljic iz
domačih in tujih krajev. Ob-
sega 64 strani. Najprimer-
nejše darilo za našo nežno
mladino. Cena lično vezani
knjižici Din 15.—
Vse se dobi v
Zvezni knjigarni
v Ljubljani, Marijin trg 8

Edino

kar bo dalo kaj uspeha Vaši raz-
stavi na Ljubljanskem velesojmu je

oglas

kateraga še pravočasno prijavite
upravi

„Nar. Dnevnika“

PRI NIZKI CENI IGN. ZARGI
LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA ŠT. 3

Na debelo in na drobno in modnim blagom ter raznim Potrebščine za
in modnim blagom ter raznim perilom in kra- krojače in šivilje
perilom in kra- vatami

Denite v juho in prikuhe
krepčilo hrane

— JUHAN —

imate iz preprostih jedil izvrstno,
zdravo in redilno hrano.

Bernh. Stoeber-Werke • Razstava v paviljonu E 148

Stettin
Zastopnik L. Baraga **slovitih pisalnih in**
Ljubljana, Šelenburgova 6/I. **„Stoeber“ šivalnih strojev.**
Šivalni stroji jamstvo 15 let! Pisalni stroji 2 leti

„TOPLDAR“ IN „RENEKSPLOZA“

sta dva domača patentirana izuma, s katerimi se je
posrečilo na polju razgrevanja stanovanj in obče raz-
svetljave doseči najskrajnejše jakosti in ekonomične
uspehe. — Vse posetnike Ljub. veles. se opozarja na

G-Paviljon, mesto 235

kjer je te izume izložila domača tvrdka

Maribor R. Nipič in drug Maribor

Vve. Crespel & Fils. Lille.

Sveukupne konce od skladišta Zagreb za
Tvornice cipela | Sedlare i remenare
Cipelare | Tapetare

Lanene i pamučne konce.
Generalno zastupstvo i skladište:

BARO DRESNER, Zagreb, Boškovičeva 31.

Gradbeno podjetje Arhitekt V. Krainer & Ko., Jesenice.

Stavbna vodstva:
LJUBLJANA, DOMZALE,
ZAGREB.

Izvršuje privatne in indu-
strijske stavbe, proračune,
načrte, cenitve, posebni
oddelek za arhitekturo.

Tvornica prvovrstnih igrač M. Raunacher Ljubljana, Poljanska cesta 13 Paviljon „E“ 92/b.

Najcenejše nove in rablene pisalne stroje

v specialni mehanični delavnici za popravo pisalnih
računskih, raznoštevalnih in kopirnih strojev.

**Ludvik Baraga, Ljubljana,
Šelenburgova ulica 6.11.**

Barvne trakove, karbon—indigo papir ter vse druge
potrebščine. Pisarniška oprema vedno v zalogi.

LJUBLJANSKA POSOJILNICA

R. Z. Z. O. Z.

v novopreurejenih prostorih
v Ljubljani

Mestni trg 6 Mestni trg 6

obrestuje

vloge na hranilne knji-
žice in tekoči račun po

8%

Večje in stalne vloge z odpovednim rokom obrestuje tudi
višje po dogovoru.

Sprejema v inkaso fakture in cesije terjatev.

Posojila daje proti popolni varnosti na vknjižbo, proti po-
roštvu in proti zastavi.

LJUBLJANA, MESTNI TRG 6

Oglašujte ob priliki veleseljma v „Nar. Dnevniku“!

IV. JAX in sin Ljubljana

Gospodstva c. št. 2

priporoča svojo
bogato zalogo

pisalni strojev

„ADLER“ in „URANIA“

šivalnih strojev

za rodbine in obrt ter

voznih koles

Styria — Dürkopp —

Orožno kolo
(Waffenrad).

Ceniki zastoj in franko.

Pohištvo

vseh vrst, oprave za
spalne sobe iz trdega
in mehkega lesa, kakor
za jedilne sobe, kuhinjske
oprave, pisarne itd.
priporočam po jako
ugodnih cenah

Josip Andlovic,
strojno mizarstvo

Karlovska cesta št. 22.

ZALOGA POHISTVA.

Komenskega ulica št. 28

MALI OGLASI

Suhe gobe

kupuje
Sever & Komp.
Ljubljana,
Wolfova ulica.

Beli damski filc-klobuki
došli. Cena od 180 Din višje.
Minka Horvat modistka, Ljub-
ljana.

Proda se

dobro ohranjeno pohištvo za 1
sobo in kuhinjo. Ponudbe na
upravo lista po „Pohištvo“.

Trgovski lokal

manjši, blizu državnega rudnika
se odda. Istotam se sprejme
natakarico, ki položi 5000 Din
kavcije. Naslov v upravi lista.

Kupi se

do 200m² zemlje na periferiji
mesta. Ponudbe z navedbo cene
na upravo lista pod „Dom“.

FRANC CERAR,

družba z o. z.

v Domžalah pri Ljubljani

slamnikov

in klobukov
zaloga v Celju, Gospodstva 4.
Popravila se sprejemajo vsako
sredo v Ljubljani, Prešernova
ul. 5. na dvor, Kovčič & Tršan.

Stanovanje

na periferiji mesta obstoječe iz
1 sobe in kuhinje se zamenja
z enakim. Ponudbe na upravo
lista pod „Ugodno“.

Čitajte Celjani!

V brivnici Koštomaj, Prešernova
ul. 19. Striženje samo 5 — Din
Istotam brusarna britev, giliet,
škarij, kuh. nožev i. t. d.

Fran Koštomaj.

Brezplačno

prevzamem mesto sluge, skla-
diščnika ali hišnika, proti pre-
skbi mlega stanovanja. Po-
nudbe na upravo lista pod
„Zanesljiv“.

Gospodična

z večletno pisarniško prakso
sprejme čezurno delo v kaki
pisarni eventualno tudi na dom.
Centene ponudbe prosi na upra-
vo lista pod „Vestna“.

Kupi

se dobro ohranjen štedilnik.
Ponudbe z navedbo cene na
upravo lista pod „Štedilnik“.

Motorno kolo

„Puch“ 5 ks. v dobrem stanju
se vsled odpotovanja proda za
5 200 Din. Jamski trg 198, Ze-
lena Jama, Ljubljana.

Za krojaško obrt

iščem lokal na prometnem kraju,
ako mogoče s stanovanjem bilo
na deželi ali v mestu. Ponudbe
na Alojz Jager, krojač, Laško.

Trgovski pomočnik

izkušen v manufakturni in špe-
cerijski stroki, vojašine prost,
išče mesta za takoj, kjerkoli
Gre event. tudi za potnika. Po-
nudbe pod „Pošten“ na upravo
lista.

Na prodaj

2¹/₂ konjskih sil močan dinamo.
Rabljen samo 1 leto. Cena po
dogovoru, Alojzij Vrhovec, Zu-
žemberk

Iščem dekle

za vsa hišna dela. Ponudbe na
upravo lista pod „Poštena“.

Pletilni stroj

znamke „Mirja“, št. 6, za
pavlo in volno, dobro ohranjen
se ugodno proda. Na ogled in
cena pri Angela Valter, Tržiš-
če št. 220.

Služkinja

boljša, m. a. i. i. i. mesta pri
boljši rodbini, (tudi z otroki).
Ponudbe pod „Pridna in zvesta“
na upravo lista

Trgovet,

mlad, samostojen, želi znanja
v svrhu ženitve, z gospodično,
ki bi imela veselje do gostilne
in nekaj premoženja. Le resne
ponudbe s sliko pod „Srečne
bodočnost“ na upravo lista.

Krojaškega pomočnika

za velika dela, s plačo po do-
govoru, ter hrano in stanovanjem
v hiši, sprejme takoj: Rudolf
Ribezel, krojač, Dol pri Hrast-
niku

Lepa kočija

takse prosta, se zelo po cen
proda. Na ogled in cena: Grajš-
čina pri Sv. Duhu, Škofja Loka.

Pozor! Trgovci! Pozor!

Dovoljujem si Vas obve-
stiti, da ne zamudite ogla-
dati si ob priliki poseta

IV. ljubljanskega

vzorčnega veleseljma

Paviljon H 348 trdnje

MIROSLAV BIVIC

Ljubljana, Sv. Petra cesta 29

Zaloga šolskih zvezkov, no-
tesov, map, blokov in odje-
malnih knjižic.

Cene nizke — lasni izdelki.
S spoštovanjem se priporoča
M. Bivic

Prva žebljarska in železoobrtna zadruga v Kropi in Kamni gorici

Brzjavke: Zadruga Kropa

Pisma: Žebljarska zadruga, Kropa (Slovenija)

Telefon interurban: Podnart 2

Žebli za železnice. Žebli za ladje, črni ali pocinkani. Žebli za zgradbe.
Žebli za čevlje. Spojke za odre in prage. Spojke za ladje in splave. Železne brane. Zobje za brane. Kljuge za podobe, zld itd.
Vijaki z maticami. Zakovice za tenderje, kotle in mostove. Vijačni čepi. Verige.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

CENTRALA: LJUBLJANA DUNAJSKA CESTA

AGENCIJA: LOGATEC

Podružnice: Brežice, Črnomelj, Kranj, Metković, Ptuj, Split,
Celle, Gorica, Maribor, Novi Sad, Sarajevo, Trst.

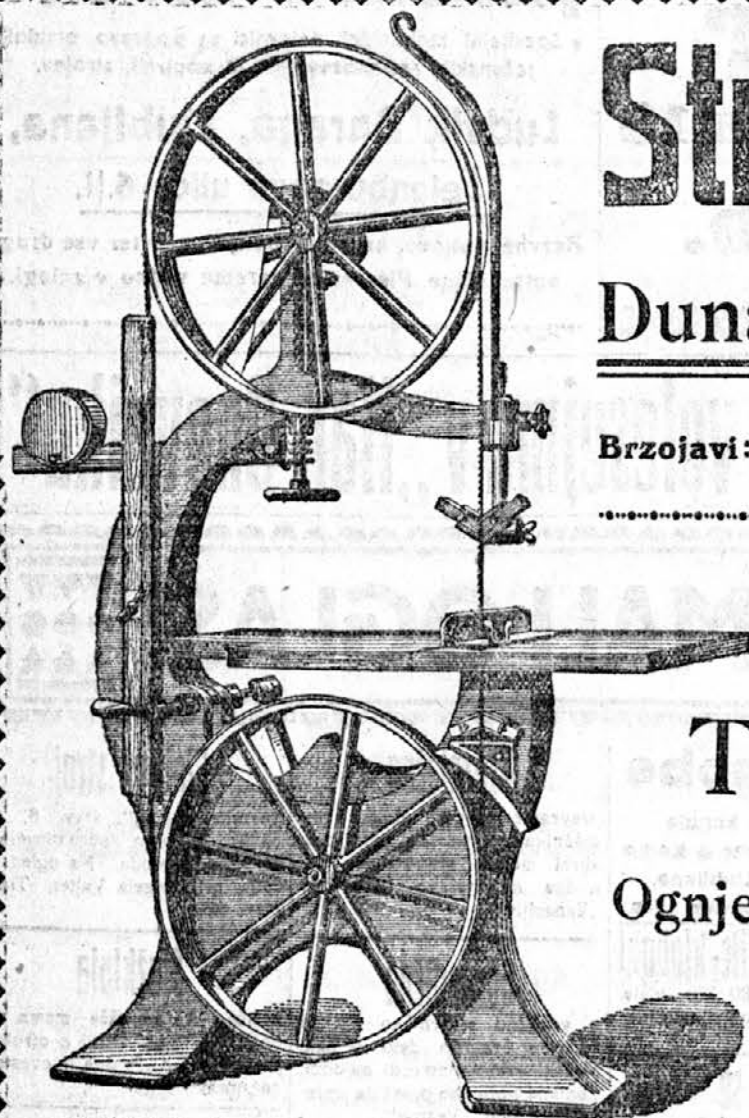
Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Delniška glavica:
Din 50,000.000—

Rezervni zakladi:
Din 10,000.000—

Brzjavni naslov:
Banka Ljubljana

Tel. št.: 261, 413,
502, 503 in 504.

Strojne tovarne in livarne d.d.

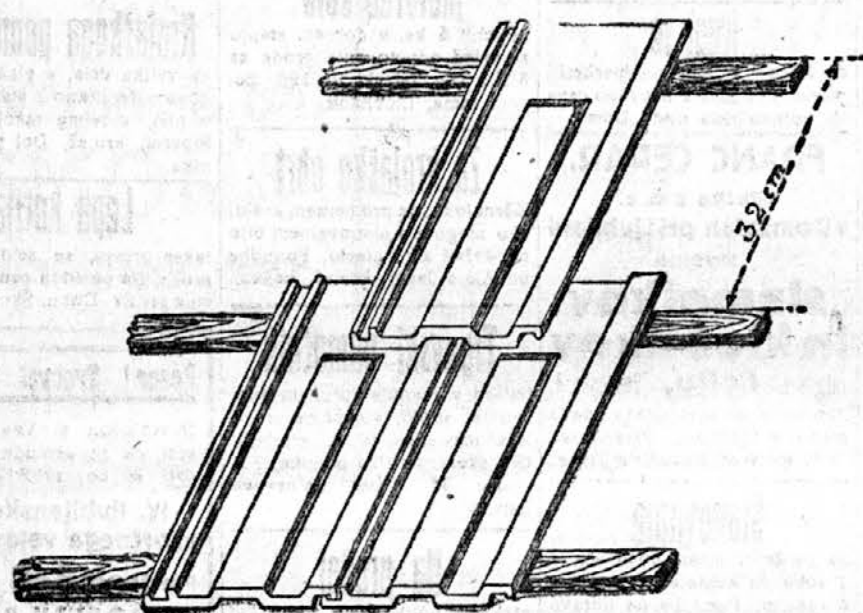
Dunajska cesta 35 **Ljubljana** Dunajska cesta 35

Brzjavi: „Stroj“ **Na velesojmu paviljon F** Telefon 142 in 230

Stroji za obdelovanje lesa — Turbine
Transmisije in železne konstrukcije

Ognjegasne potrebščine **ZVONOVI** Sesaljke — Armature

Železolivarna — Kovinolivarna

Opozarjamo na naš paviljon
na velesojmu!

Najcenejše strešno kritje!

ZDRUŽENE OPEKARNE D. D. LJUBLJANA

Miklošičeva cesta 13

preje VIDIC-KNEZ tovarne na Viču in Brdu nudijo v poljubni množini,
tako j dobavno, najboljše preizkušene modele strešnikov, z eno ali dvema,
zareza ma, kakor tudi bobrovcev (biber) in

--:- zidno opeko -:-

Na željo se pošlje takoj popis in ponudba!

Ustanovljeno leta 1874.

JUGOSLOVANSKA INDUSTRIJA OLJA IN BARV

(Industrie Yougoslave de Huiles & Couleurs)
d. d.

DOL PRI LJUBLJANI (Slovenija)

proizvaja vsakovrstne zemeljske, pigmentne in kemične barve od
najnavadnejše do najfinejše vrste

Paviljon E, koja 29-30